

JAARVERSLAG 2012

---

1. VERENIGINGSZAKEN

1.1 Hoofdbestuur

Het Hoofdbestuur vergaderde in het jaar 2012 14 keer, namelijk op 31 januari, 27 februari, 19 maart, 23 april, 7 mei, 21 mei, 28 mei, 25 juni, 4 juli, 18 augustus, 17 september, 22 oktober, 26 november en 17 december.

Het Hoofdbestuur kwam een keer in retraite bijeen. Dit was op 8 en 9 december te Dalfts.

In 2012 was het Hoofdbestuur als volgt samengesteld:

Leden:

- mr. A.H. (Benk) Korthals, partijvoorzitter ;
- drs. M.L. (Mark) Verheijen, 1^e vice-voorzitter tot 21 mei;
- drs L.W.L. (Wiet) de Bruijn, 2^e vice-voorzitter tot 21 mei, sindsdien 1^e vice-voorzitter;
- R.W.P. (Robert) Reibestein, 2^e vice-voorzitter sinds 24 november;
- drs J.Zs.C.M. (Judith) Tielen, algemeen secretaris;
- mr M.P.M. (Mart) van de Ven, algemeen penningmeester;
- drs. P.H. (Pieter) van de Stadt, internationaal secretaris;
- mr. drs. C.A. (Christophe) van der Maat sinds 23 juni;
- M. (Marianne) Schuurmans-Wijdeven;
- C.H.W. (Wieneke) Buurman.

Adviseurs:

- drs. L.M.L.H.A. (Loek) Hermans, namens de VVD-fractie in de Eerste Kamer der Staten-Generaal;
- drs. S.A. (Stef) Blok, namens de VVD-fractie in de Tweede Kamer der Staten-Generaal tot 1 november;
- drs. H. (Halbe) Zijlstra, namens de VVD-fractie in de Tweede Kamer der Staten-Generaal sinds 1 november;
- mr. drs J.C. (Hans) van Baalen, namens de VVD-delegatie in het Europees Parlement;
- drs. A.A.M. (Arno) Brok, namens de VVD-Bestuurdersvereniging;
- B.P.M. (Bram) Dirx, namens de JOVD tot 19 september;
- N.G. (Nick) Derks, namens de JOVD van 19 september tot 10 november;
- J. (Jarico) Vos, namens de JOVD sinds 10 november;
- dr. P.G.C. (Patrick) van Schie, namens de B.M. Teldersstichting.

De portefeuilleverdeling binnen het Hoofdbestuur ziet er per 31 december 2012 als volgt uit.

Hoofdbestuurslid	Primair	Secundair
Benk Korthals partijvoorzitter	<ul style="list-style-type: none"> • Algehele leiding en coördinatie • Politieke contacten fracties	<ul style="list-style-type: none"> • Voorzitter van de Partijraad • Curator
Wiet de Bruijn, 1 ^e vice-voorzitter	<ul style="list-style-type: none"> • Talentmanagement • Permanente Scouting • Partijcommissies	<ul style="list-style-type: none"> • Adviserend lid van de Partijraad • Aanspreekpunt PSC
Robert Reibestein, 2 ^e vice-voorzitter	<ul style="list-style-type: none"> • Idee en debat in de VVD • Partijraden • Ad-hocdiscussie-	<ul style="list-style-type: none"> • Adviserend lid van de Partijraad • Adviserend lid VBV
Judith Tielen, algemeen secretaris	<ul style="list-style-type: none"> • Functioneren en organisatie van de partij • Functioneren en organisatie	<ul style="list-style-type: none"> • Secretaris en lid Partijraad • Plaatsvervangend

Mart van de Ven, algemeen penningmeester	<ul style="list-style-type: none"> • Financieel beheer van de partij • Ledenadministratie 	<ul style="list-style-type: none"> • Adviserend lid Partijraad • Plaatsvervangend
Pieter van de Stadt, internationaal	<ul style="list-style-type: none"> • Coördinatie organisatorische activiteiten van de partij op 	<ul style="list-style-type: none"> • Adviserend lid Partijraad • Adviserend
Christophe van der Maat	<ul style="list-style-type: none"> • Ledenwerving en ledenbehoud • Netwerkvorming 	<ul style="list-style-type: none"> • Adviseur Hoofdbestuur JOVD • Adviserend lid
Marianne Schuurmans	<ul style="list-style-type: none"> • Opleiding en training 	<ul style="list-style-type: none"> • Voorzitter LCO • Adviserend lid Partijraad
Wieneke Buurman	<ul style="list-style-type: none"> • In- en externe communicatie • Permanente campagne 	<ul style="list-style-type: none"> • Voorzitter LPC • Adviserend lid Partijraad

1.2 HBKC-overleg

Het periodiek overleg tussen het Hoofdbestuur en de voorzitters van de Kamercentrales vond in 2012 5 maal plaats, te weten op 26 mei, 18 augustus, 23 september, 3 oktober en 7 december. Daarnaast kwamen het Hoofdbestuur en de voorzitters van de Kamercentrales samen op 13 en 14 april in een retraite te Rotterdam.

1.3 Waarderingsvormen

De VVD steunt op honderden vrijwilligers en politici die zich dagelijks inzetten voor de partij. Personen met langdurige en uitzonderlijke verdiensten voor de partij kunnen door het Hoofdbestuur onderscheiden worden.

Het Hoofdbestuur vindt het bijzonder verheugend dat vele vrijwilligers in aanmerking komen voor een waardering van de VVD. Onderstaande personen hebben in 2012 een waardering ontvangen.

Mr. D.U. Stikkerplaquette

De Mr. D.U. Stikkerplaquette is genoemd naar de eerste voorzitter van de VVD. Deze plaquette is bedoeld voor personen die hun sporen hebben verdiend door hun langdurige en positieve inzet in het politieke bestuur.

- Mevrouw A.A. Aeyelts Averink-Winsemius te Krimpen aan de IJssel
- De heer M.A.J. Doodkorte te Goudriaan
- Mevrouw A.M. van Ginkel te Stolwijk
- Mevrouw H.H. Maalsté-Regterschot te Mook
- De heer D.W.F. van der Schilden te Alphen aan den Rijn
- De heer A.E. Schutrups te Bellingwolde
- De heer J.A. Verhoeven te Bergeijk
- De heer J.B.A. de Wit te Schoonhoven

Thorbeckepenning

De Thorbeckepenning wordt uitgereikt aan personen die onbezoldigd en op uitzonderlijke wijze en met grote inzet functies in de partijorganisatie hebben uitgeoefend.

- Mevrouw P.E.H. Kimmel te Breda
- Mevrouw E. van Silfhout-van Bellen te Renkum
- De heer J.Ch. Vosshard te Son
- De heer ing. H. Vrieze te Sijbekarspel
- De heer R.J. Zeegers te Rozenburg (ZH)

1.4 Algemeen Secretariaat/Thorbeckehuis

Op maandag 23 april bood Mark Rutte het ontslag van zijn kabinet aan bij de koningin. Vervolgens werd besloten dat de vervroegde Tweede Kamerverkiezingen op 12 september zouden plaatsvinden. Dit had grote gevolgen voor de werkzaamheden op het Algemeen Secretariaat.

Op het Algemeen Secretariaat werden alle zeilen bijgezet en prioriteiten bijgesteld om de organisatie van de verkiezingscampagne voor de Tweede Kamer soepel te laten verlopen. Alle medewerkers van het secretariaat hebben in deze periode de verkiezingen vanuit hun expertise tijdelijk extra ondersteund. In de Thorbeckezaal werd een 'warroom' ingericht voor het campagne team van waaruit de campagne op professionele wijze is voorbereid en uitgevoerd. Het campagne team droeg vanaf het Algemeen Secretariaat zorg voor de ondersteuning van de partij met reclame-inkoop, marketingadvies, sprekerscoördinatie, productie van campagnemateriaal, social media advies, webcare en campagneactiviteiten. Ook zijn er door de Haya van Somerenstichting extra trainingen (bijvoorbeeld 'stem op mij') opgezet en heeft de ondersteuning van de PSC het druk gehad met het opstellen van de lijst. Verenigingszaken heeft ervoor gezorgd dat de verkiezingsprogrammacommissie werd ondersteund, dat de Ledenraadpleging goed verliep en heeft er wederom voor gezorgd dat de VVD officieel meedeed met de verkiezingen. Ook moest er een extra congres georganiseerd worden om alle amendementen te bespreken met de leden. In de campagnetijd hebben Raymond Mens, Michiel Peters en Frans de Graaf het Algemeen Secretariaat ondersteunt.

Het cluster communicatie is in 2012 versterkt met Brenda van der Knoop en Tim Versnel, het cluster verenigingszaken met Sandra Reynaers, Friso Rip en Wouter Schroer. Davy Erwich, Olivier Loos, Ole Heil en Sjors Knippenberg hebben in 2012 afscheid genomen van het Algemeen Secretariaat.

Het hoofdbestuur van de VVD heeft op 6 november 2012 Lucie Wigboldus aangesteld als directeur van het Algemeen Secretariaat van de partij. Lucie Wigboldus is goed bekend met de partij. Het hoofdbestuur ziet in haar een goede combinatie met de ambitie om het Algemeen Secretariaat verder te ontwikkelen tot een professionele serviceorganisatie voor de leden van de grootste partij van Nederland. Wigboldus volgt Boudewijn Revis op, die benoemd is tot wethouder in Den Haag. Onder zijn leiding heeft het Algemeen Secretariaat een flinke professionaliseringslag gemaakt.

1.5 Commissies van onderzoek

In het verslagjaar was er driemaal een Commissie van Onderzoek actief. Dit betrof de volgende gevallen.

Een Commissie van Onderzoek werd ingesteld na verzoek van de afdeling Veenendaal om een persoon uit het lidmaatschap te ontzetten, omdat hij in de gemeenteraad zit voor een andere partij na eerder de VVD-fractie verlaten te hebben. Het Hoofdbestuur heeft op advies van van de Commissie

van Onderzoek besloten om deze persoon het landelijk lidmaatschap aan te bieden. De afdeling Veenendaal heeft tegen dit besluit beroep ingesteld.

Een Commissie van Onderzoek werd ingesteld na het verzoek van een landelijk lid van de VVD om weer lid te mogen worden van de afdeling Rhenen. Het Hoofdbestuur heeft op advies van de Commissie van Onderzoek dit verzoek geweigerd.

Tevens werd er een Commissie van Onderzoek ingesteld na het verzoek van een landelijk lid van de VVD om weer lid te mogen worden van de afdeling/Kamercentrale Amsterdam . Op 31 december liep dit onderzoek nog.

1.6 Commissie van Beroep

De Commissie van Beroep bestond in het verslagjaar uit:

drs. H.L. Zilverentant te Leiderdorp, voorzitter; mevrouw W.J.M. Bregman-Kaaks te Roden, lid; drs. G.A. van Pruissen te Haarlem, lid; mevrouw mr. M.N. Kallen-Morren te Zeist, plaatsvervangend lid; mr. M.A.P. van Haersma Buma te Voorburg, plaatsvervangend lid en M.P. Swart te Deventer, plaatsvervangend lid.

Behandelde zaken

Op 4 mei heeft de Commissie van Beroep uitspraak gedaan in de zaak aangespannen door een persoon woonachtig te Wassenaar tegen een besluit van het Hoofdbestuur om deze persoon uit het lidmaatschap van de vereniging te ontsetten. De Commissie van Beroep handhaafde de beslissing waartegen beroep was ingesteld.

De afdeling Veenendaal heeft beroep ingesteld tegen het besluit van het Hoofdbestuur om een lid van de afdeling Veenendaal het landelijk lidmaatschap aan te bieden. Op 31 december was er nog geen uitspraak gedaan in deze zaak.

1.7 Ledenraadplegingen

Ledenraadplegingen maken al jaren integraal deel uit van de partijcultuur van de VVD. De aanwijzing van de lijsttrekker en de vaststelling van de kandidatenlijst vindt bij de verkiezing voor de Eerste en Tweede Kamer en het Europees Parlement plaats door een ledenraadpleging. Daarnaast is er de facultatieve mogelijkheid om ook bij de aanwijzing van de lijsttrekker en de vaststelling van de kandidatenlijst voor Waterschappen, Provinciale Staten of Gemeenteraad gebruik te maken van een ledenraadpleging. In 2012 vond er een ledenraadpleging plaats, te weten voor de kandidatenlijst vanaf plaats 2 voor de Tweede Kamerverkiezingen van 12 september 2012.

De ledenraadpleging voor de kandidatenlijst vanaf plaats 2 voor de Tweede Kamerverkiezingen van 12 september 2012 vond van 13 tot en met 28 juni plaats. Eerder was Mark Rutte al zonder tegenkandidaat aangewezen als lijsttrekker. Aan deze ledenraadpleging namen 5766 leden deel. De opkomst was hiermee 16,2%. Stemmen was mogelijk via internet en per telefoon. Van de deelnemende leden gaf 88,5% via internet een voorkeur door en 11,5% deed dat telefonisch. De volledige uitslag werd op internet gepubliceerd. Er vonden geen wijzigingen plaats ten opzichte van de advieslijst van het Hoofdbestuur.

1.8 Afdelingen

De VVD had op 31 december 405 (onder) afdelingen.

In 2012 vonden de volgende mutaties plaats:

- De VVD afdeling Ten Boer (P341) is op 4 januari opgeheven,
- De VVD afdeling Bellingwedde (P551) en Ter Apel Westerwolde (P342) en Stadskanaal (P333) gaan op 4 januari samen verder als de VVD afdeling Westerwolde (P342).
- De VVD afdeling Alphen aan den Rijn (G012) en Boskoop (G060) en Rijnwoude (G150) gaan op 8 februari samen verder als de VVD afdeling ABR (G012).
- De VVD afdeling Harenkarspel (J673), Zijpe (J430) en Schagen (J317) gaan op 16 april samen verder als de VVD afdeling Schagen (J317).
- De VVD afdeling Boarnsterhim (N682) is op 15 november opgeheven. De leden zijn verdeeld naar de VVD afdelingen Leeuwarden, Heerenveen en Sudwest Fryslan conform de voorgestelde gemeentelijke herindeling.

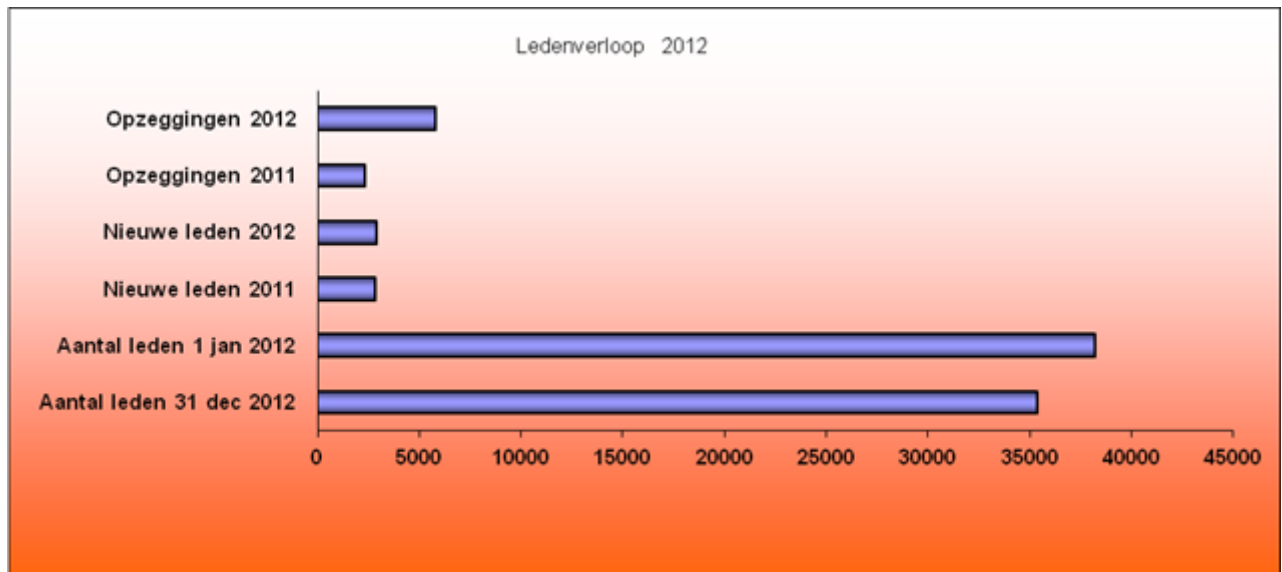
- Noord- en Midden-Limburg (Regio192R) te treden. Het Hoofdbestuur geeft hiervoor toestemming om de opzegging eerder te doen ingaan dan de bepalingen omtrent uittreding in het regioreglement toestaan. Dit wegens bijzondere omstandigheden.
- De VVD Regio Noord- en Midden-Limburg (Regio 192) is per 31 december 2012 opgeheven. De afdelingen Roermond, Weert, Mook en Middelaar, Peel en Maas, Leudal, Gennep, Roerdalen, Maasgouw, Beesel, Echt-Susteren, Nederweert en Bergen vallen niet meer onder enige regio

1.9 Commissie Evaluatie Kandidaatstellingsprocedures

In november 2011 heeft het Hoofdbestuur een commissie ingesteld die de werking van de Kandidaatstellingsprocedures evalueert en eventuele voorstellen doet tot verbetering van deze procedures. In 2012 heeft deze commissie haar werkzaamheden voortgezet.

Deze commissie wordt voorgezeten door Judith Tielen (algemeen secretaris) en bestaat verder uit Paul van As, Ger Jaarsma, Gert-Anne van Pruissen, Angelique van Tintelen, Lysbeth van Valkenburg-Lely en Herbert Zilverentant.

2. LEDENONTWIKKELING

In bovenstaande grafiek ziet men de ledenontwikkeling over 2012. Hieruit blijkt dat er in 2012 meer opzeggingen waren dan in 2011. Het aantal nieuwe leden over 2012 lag gelijk aan het aantal nieuwe leden in 2011.

3. VVD ARCHIEF

In 2012 is het wegwerken van de papieren archiefachterstanden voortgezet. De invloed van de ontwikkeling van het gebruik van digitale mogelijkheden zoals email en internet/sociale media is al goed zichtbaar in de archiefvorming vanaf het millenium.

Afstemming op eerder bewerkte VVD archieven bij het Nationaal Archief en het DNPP

Door afstemming op de bestaande plaatsingslijsten van de partij en van de fractie, wordt dubbel werk voorkomen en kunnen hiaten worden opgevuld.

Archief van de afdelingen, kamer- en ondercentrales

In 2012 is een aanvulling op het archief van de afdelingen en de centrales in de periode 1999 – 2005 in goede, geordende en toegankelijke staat overgebracht van het Algemeen Secretariaat naar het Documentatiecentrum Nederlandse Politieke Partijen in Groningen.

De archieven van de voormalige VVD afdelingen Benthuisen, Hazerswoude en Rijnwoude gevormd in de periode van 1973 t/m 1990 zijn in bruikleen overgebracht naar het Streekarchief Rijnlands Midden in Alphen aan de Rijn.

Archief van de Provinciale Vrouwenraad Noord-Holland is aangetroffen bij de Haya van Someren Stichting. Dit archief is overgedragen en positief ontvangen door het Instituut voor vrouwengeschiedenis Aletta, in Amsterdam.

De archieven van de hieronder genoemde kamercentrales en afdelingen waren tijdelijk opgeslagen in het DNPP in Groningen met de bedoeling deze later te plaatsen in een regionaal depot.

Archief

Bestemming

Nb. het betreft veelal het gehele lokale/regionale partijarchief, vanaf ca. 1970 t/m 1990

Kamercentrale Utrecht	Het Utrechts Archief
Afdeling Utrecht	v.a. 1948! Het Utrechts Archief
Ondercentrale Utrecht	Het Utrechts Archief
Kamercentrale Mijdrecht	Regionaal Historisch Centrum Vecht en Venen in Breukelen
Afdeling Mijdrecht	Regionaal Historisch Centrum Vecht en Venen
Kamercentrale Zeeland	Zeeuws Archief in Middelburg
Afdeling Zeeland	Zeeuws Archief
Ondercentrale Eindhoven	Regionaal Historisch Centrum Eindhoven

VVD collectie

De bundeling van de periodieke uitgaven van LIBER, P&G, Thorbeckehuis Web en de jaarverslagen vanaf 1948 is compleet gemaakt.

Documentatieverzameling

Publicaties van en betreffende de VVD en van de Teldersstichting zijn geordend en als eigendom van het Algemeen Secretariaat vastgelegd.

Aanvullingen op het audiovisueel archief

De geluidsband opnamen van de algemene ledenvergaderingen, enkele buitengewone, de Partijraden, van Flitscongressen en Roadshows tot 2009 zijn opgenomen in het VVD archief bij het DNPP.

Er is een beperkte toegang gemaakt voor ca. 200 audiovisuele videobanden. Deze banden zijn gemaakt in de periode van 1975 tot 2006 en zijn aanwezig in de archiefruimte van het Algemeen Secretariaat.

Fotoarchief

Er is een overzicht gemaakt van het fotoarchief van het Algemeen Secretariaat.

Het betreft veel (in opdracht) gemaakte portretfoto's van (voormalige) politici en foto's van bijeenkomsten, tot ongeveer 2004. Deze foto's zijn niet digitaal beschikbaar. Een aantal foto's is publiek gebruikt en daardoor toegankelijk via de website van het Nationaal Archief: www.gahetna.nl Ruim 140.000 foto's uit het archief van het Algemeen Nederlands Fotobureau (Anefo) zijn in 2012 rechtstreeks ter beschikking gekomen als open cultuurdata.

Het foto archief bevat onder meer materiaal van de (eerste) kadertrainingen, jubilea en ELD bijeenkomsten en een aantal unieke portretten. Enkele foto's met daarop Frits Bolkestein zijn gescand (behouden voor het secretariaat) en opgestuurd naar dhr. Bolkestein en kunnen door het weekblad Elsevier voor zijn memoires worden gebruikt.

4. CONGRESSEN

4.1 Voorjaarscongres, 23 juni in het World Forum Theater te Den Haag

Op zaterdag 23 juni vond het voorjaarscongres plaats in het World Forum Theater te Den Haag. Het congres stond in het teken van het verkiezingsprogramma. Tijdens parallelsessies over onder meer de economie, samenleving, leefomgeving en de overheid, konden de leden meepraten over de verschillende thema's van het verkiezingsprogramma. Gedurende de Algemene Vergadering worden onder meer de jaarrekening en het jaarverslag vastgesteld en wordt er gestemd over een motie m.b.t. de hypotheekrenteaftrek. Deze motie wordt verworpen. In de middag was er een plenair programma, onder leiding van presentator Onno Hoes, met daarin toespraken van de voorzitter van de verkiezingsprogrammacommissie Jan-Anthonie Bruijn, Mark Rutte en een rondetafelgesprek.

Hieronder vindt men de besluitenlijst van de 132^e Algemene Vergadering.

Besluitenlijst 132^e Algemene Vergadering

1. Partijvoorzitter Benk Korthals opent de 132^e Algemene Vergadering op zaterdag 23 juni 2012 om 09:30 uur.
2. Traditiegetrouw wordt er een fax gestuurd aan Hare Majesteit de Koningin.
3. De Algemene Vergadering staat stil bij het overlijden van Jan Baas, Nell Ginjaar en Jan Gmelich Meijling.
4. Tot leden van de Stem- en Notulencommissie worden per acclamatie benoemd:
  - Hans Mojet uit Den Haag
  - Laura Werger uit Gouda
  - Lysbeth van Valkenburg-Lely uit Driebergen-Rijssenburg
1. Christophe van der Maat uit Breda wordt per acclamatie benoemd tot lid van het hoofdbestuur.
2. Mart van de Ven wordt herkozen als landelijk penningmeester.
3. Er wordt afscheid genomen van vice-voorzitter Mark Verheijen, die eerder zijn functie heeft neergelegd wegens zijn kandidatuur voor de Tweede Kamer.
4. Het Jaarverslag van het Hoofdbestuur over 2011 wordt per acclamatie aangenomen.
5. De Financieel Jaarrapport 2011 wordt per acclamatie aangenomen.
6. De Financiële commissie brengt verslag uit over het jaar 2011
7. Tot leden van de Financiële commissie over het verslagjaar 2012 worden per acclamatie benoemd:
  1. De heer G.M.P. Recter te Den Haag
  2. De heer G.H.L. Bakker te Leiden
  3. De heer L.J.V.P. Krüger te Rotterdam
  4. De heer J.A. van Maarle te Leiderdorp
8. De hoogte van de contributie vanaf het jaar 2013 wordt per acclamatie vastgesteld.
9. De afdelingen Raalte (sterkste ledengroei), Zeewolde (succesvolle campagne) en Zoetermeer (realiseren van goede opleiding en training) krijgen een V-factor award uitgereikt.
10. Een motie ingediend door 10 leden (zie bijlage 1) over de hypotheekrente-aftrek wordt besproken en in stemming gebracht. Voor deze motie stemden 205 (40,8%) leden, tegen de motie stemden 298 (59,2%) leden zodat de motie verworpen wordt.
11. De politieke fracties leggen verantwoording af.
12. Benk Korthals sluit de vergadering om 10:30 uur.

Alle agendastukken zijn tenminste een jaar na te lezen via www.vvd.nl.

Aldus vastgesteld door de Stem- en Notulencommissie.

4.2 Verkiezingscongres, 25 augustus in De Doelen te Rotterdam

De verkiezingscampagne van de VVD ging van start tijdens het verkiezingscongres dat op zaterdag 25 augustus plaatsvond in De Doelen te Rotterdam. Ruim 1600 leden meldden zich voor de vaststelling van het verkiezingsprogramma 'Niet doorschuiven maar aanpakken' en om de verkiezingstoespraak van Mark Rutte te horen. Tijdens dit congres konden de leden gedurende het ochtendprogramma één van de parallelsessies volgen waarin 638 amendementen op het concept-verkiezingsprogramma werden doorgenomen. Daarnaast was er de mogelijkheid tot het volgen van een campagneworkshop. Tijdens de plenaire middagsessies werd gestemd over vier amendementen

die door een meerderheid van de leden zijn verworpen. Na de presentatie van de kandidaat-Kamerleden, de campagne uitingen en het campagnemateriaal door fractievoorzitter en campagneleider Stef Blok, sloot lijsttrekker Mark Rutte de dag af. Alle aanwezige leden ontvingen een cadeaudoosje met daarin tegeltjes voorzien van alle campagnestellingen.

Hieronder vindt men de besluitenlijst van de 133^e Algemene Vergadering.

Besluitenlijst 133^e Algemene Vergadering

1. Partijvoorzitter Benk Korthals opent de 133^e Algemene Vergadering op zaterdag 25 augustus 2012 om 14:00 uur.
2. Tot leden van de Stem- en Notulencommissie worden per acclamatie benoemd:
  - Herbert Zilverentant uit Leiderdorp
  - Annemieke Stallaert uit Middelburg
  - Gert-Anne van Pruissen uit Haarlem
1. Na de deelsessies zijn er nog 4 amendementen die plenair behandeld dienen te worden.
2. Amendement 38 wordt in stemming gebracht. Voor stemmen 353 leden (23,6%), tegen stemmen 1140 leden (76,4%).
3. Amendement 105 wordt ter vergadering door de indiener ingetrokken.
4. Amendement 190 wordt in stemming gebracht. Voor stemmen 382 leden (23,3%), tegen stemmen 1257 leden (76,7%).
5. Amendement 192 wordt in stemming gebracht. Voor stemmen 385 leden (25,9%), tegen stemmen 1099 leden (74,1%).
6. Het verkiezingsprogramma is vastgesteld.
7. Benk Korthals sluit de vergadering om 14:44 uur.

Alle agendastukken zijn tenminste een jaar na te lezen via www.vvd.nl.

Aldus vastgesteld door de Stem- en Notulencommissie.

“De dag waar ik het meest enthousiast op terugkijk is, naast 12 september (de dag van de Tweede Kamerverkiezingen), toch echt wel 25 augustus geweest; de dag waarop het verkiezingscongres in Rotterdam werd gehouden en dus ook de dag waarop de leden van de VVD het verkiezingsprogramma definitief vast moesten stellen. Hoewel de bijeenkomst door de goede sfeer boven verwachting verliep, had ik die dag toch met erg veel adrenaline rondgelopen. De hele zomer lang hebben onze leden met elkaar van gedachten gewisseld over de meest uiteenlopende standpunten. En tijdens het verkiezingscongres moesten op één dag opeens alle meningen en standpunten worden ‘terug gedestilleerd’ tot één verkiezingsprogramma. Niet eenvoudig. Ik was dan ook blij dat dit goed verliep, want het verkiezingsprogramma is niet voor niets één van de belangrijkste middelen om tot een goed verkiezingsresultaat te komen.”

- Judith Tielen, Algemeen Secretaris

4.3 Najaarscongres, 24 november in 1931 Congrescentrum Brabanthallen te 's-Hertogenbosch.

Op zaterdag 24 november vond in 1931 Congrescentrum Brabanthallen te 's-Hertogenbosch het eendaagse congres van de VVD plaats. Het congres stond in het teken van discussie en debat rondom het regeerakkoord. Daarnaast werd Robert Reibestein benoemd als vice-voorzitter van het Hoofdbestuur en Pieter van de Stadt herbenoemd als internationaal secretaris. Alle deelsessies, met uitzondering van een workshop in het kader van de gemeenteraadsverkiezingen 2014, worden geschrapt om alle aandacht te geven aan interne discussie. Daardoor kregen alle leden tijdens het plenaire ochtend- en middagdeel de gelegenheid voor het stellen van vragen Premier Mark Rutte. Ook Loek Hermans, Hans van Baalen en Halbe Zijlstra waren aanwezig om alle vragen van aanwezige leden te beantwoorden. De dag wordt afgesloten met een toespraak van Mark Rutte.

Hieronder vindt men de besluitenlijst van de 134^e Algemene Vergadering.

Besluitenlijst 134^e Algemene Vergadering

1. Partijvoorzitter Benk Korthals opent de 134^e Algemene Vergadering op zaterdag 24 november 2012 om 10:30 uur.
2. Partijvoorzitter Benk Korthals geeft het woord aan technisch voorzitter Arno Brok.
3. Tot leden van de Stem- en Notulencommissie worden per acclamatie benoemd:
  - Paulien Geerdink uit Groningen;
  - Laura Werger uit Gouda;
  - Lysbeth van Valkenburg-Lely uit Driebergen-Rijssenburg.
4. Er vindt een verantwoording plaats over het gesloten regeerakkoord. Bij de hierop volgende discussie worden een drietal ingediende moties (moties 1, 2 en 3) betrokken.
5. Motie 2 (ingediend door de afdeling Utrecht) wordt door het Hoofdbestuur overgenomen.
(Motie 2: De Algemene Vergadering verzoekt het Hoofdbestuur om bij de volgende reguliere algemene vergadering te komen met een voorstel hoe de betrokkenheid van leden bij een bereikt onderhandelingsakkoord over politieke samenwerking met (een) andere fractie(s) kan worden vergroot)
6. Motie 1 (ingediend door 12 leden, eerste indiener Jos Lubbers te Amsterdam) wordt in stemming gebracht. Voor de motie stemmen 216 leden (26,7%), tegen de motie stemmen 592 leden (73,3%).
(Motie 1: De VVD-fractie heeft ingestemd met het overeengekomen regeerakkoord tussen de VVD en de PvdA. In de VVD blijft grote weerstand bestaan tegen de nivellerende maatregelen uit het overeengekomen regeerakkoord. Het kabinet dat uitvoering geeft aan deze nivellerende maatregelen is inmiddels aangetreden zonder dat de Algemene Ledenvergadering van de VVD zich over het regeerakkoord heeft kunnen uitspreken. Derhalve wordt het partijbestuur opgedragen om de statuten zodanig te wijzigen, dat extra te houden Algemene Ledenvergadering goedkeuring moet hebben verlenen aan regeringsdeelname van de VVD voordat het kabinet kan aantreden.)
7. Motie 3 (ingediend door 16 leden, eerste indiener Gijs Dröge te Wassenaar) wordt in stemming gebracht. Voor de motie stemmen 272 leden (34,0%), tegen de motie stemmen 528

leden (66,0%).

(Motie 3: De algemene vergadering draagt het Hoofdbestuur op de activiteiten op het gebied van debat en politieke discussie te bundelen en onder verantwoordelijkheid te stellen van één van de leden van het Hoofdbestuur, voor welke functionaris politiek en debat de kerntaak is; bij de activiteiten op het gebied van debat en politieke discussie een brede vertegenwoordiging van leden te betrekken en leden daarin het primaat te geven; bij de herziening van de opzet van de Partijraad met name ook de wijze van samenstelling te herzien, zodat een brede vertegenwoordiging van leden en netwerken hierin een plaats krijgt; de ledenvergadering ten minste jaarlijks te rapporteren op welke wijze de politieke vertegenwoordigers gevolg hebben gegeven aan de uitvoering van het verkiezingsprogramma en andere politieke uitspraken die door de Algemene Ledenvergadering zijn gedaan.)

8. Technisch voorzitter Arno Brok geeft voor 5 minuten het woord aan JOVD-voorzitter Jarico Vos.
9. De voorzitter van de Tweede Kamerfractie (Halbe Zijlstra), de voorzitter van de Eerste Kamerfractie (Loek Hermans) en de voorzitter van de VVD in het Europees Parlement (Hans van Baalen) leggen verantwoording af en beantwoorden gestelde vragen.
10. Robert Reibestein wordt benoemd tot vice-voorzitter van het Hoofdbestuur.
11. Internationaal Secretaris Pieter van de Stadt wordt herbenoemd.
12. De vergadering wordt van 13.55 uur tot 14.30 uur geschorst.
13. Bij de behandeling van het Jaarplan 2013 zijn een viertal moties ingediend door de afdeling Rheden/Rozendaal (moties 4 t/m 7).
14. Motie 4 wordt in stemming gebracht. Voor de motie stemmen 272 leden (40,8%) tegen de motie stemmen 395 leden (59,2%)
(Motie 4: De algemene vergadering verzoekt het Hoofdbestuur om binnen de VVD en de Teldersstichting de discussie, het debat en de dialoog te bevorderen, is het aan te bevelen om in de bladen 'Liber' en 'Liberaal Reveil' aan te geven dat reacties van lezers op artikelen op prijs gesteld worden, hoe men die in kan sturen, en dat er daarom een opinie-rubriek geopend zal worden.)
15. Motie 5 wordt door de indiener ingetrokken.
(Motie 5: De gedragscode voor VVD-politici moet met onmiddellijke ingang gebruikt gaan worden waarvoor die bedoeld is. En dit dient in onze reglementen te worden opgenomen.)
16. Motie 6 wordt door de indiener ingetrokken.
(Motie 6: De partijvoorzitter regelt dat voor het volgend congres er of een onafhankelijke ethische commissie in werking wordt gesteld of er een onafhankelijke ethisch vertrouwenspersoon benoemd wordt.)
17. Motie 7 wordt in stemming gebracht. Voor de motie stemmen 83 leden (12,5%), tegen de motie stemmen 582 leden (87,5%).
(Motie 7: De premier zal zijn Ministerie van Algemene Zaken belasten met het vormgeven, stroomlijnen en coördineren van het integriteitsbeleid van het openbaar bestuur. Als voorbeeld voor de semi-publieke en de private sector.
18. Het Jaarplan 2013 wordt vastgesteld
19. De begroting 2013 wordt na discussie vastgesteld.
(Spreektijd is aangevraagd door de heer Houba van de afdeling Venray, om de post 'contributie aandeel Hoofdbestuur' te verlagen. Hij wil daar de korting van afdelingen voor de niet-geïncasseerde contributie van aftrekken. Penningmeester Mart van de Ven zegt toe tijdens de volgende Algemene Vergadering met een voorstel te komen.)
20. De vergadering wordt om 16.00 uur gesloten.

Alle agendastukken zijn tenminste een jaar na te lezen via www.vvd.nl.

Aldus vastgesteld door de Stem- en Notulencommissie.

“Los van de gulle gaven die de VVD van alle kanten kreeg, was voor mij het absolute hoogtepunt de onderlinge samenwerking binnen de partij en de eenheid die de VVD daarmee uitstraalde in de campagne van de Tweede Kamerverkiezingen. Ook binnen het HB heerste natuurlijk deze teamgeest. Zo deed ik bijvoorbeeld mee aan beide campagnedagen en aan het lokaal plakken van verkiezingsposters. Fantastisch!”

- Mart van de Ven, Landelijk Penningmeester

5. INHOUDELIJKE VERDIEPING

5.1 Partijraden

De Partijraad geeft adviezen aan de Algemene Vergadering, het Hoofdbestuur, de fracties in de Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal en de VVD-leden in het Europees Parlement. De samenstelling van de Partijraad wordt geregeld in het Huishoudelijk Reglement. De besturen van de Kamercentrales dragen kandidaten voor die door de ledenvergaderingen van de Kamercentrales worden benoemd. Naast deze stemgerechtigde leden zijn er enkele categorieën van advies, waaronder de ereleden, de VVD-leden in de Tweede en Eerste Kamer en het Europees Parlement en de voorzitters van de partijcommissies.

De Partijraden worden voorbereid door het Presidium. Dit Presidium bestaat uit vier leden vanuit de Partijraad aangevuld met een lid vanuit het Hoofdbestuur en een lid vanuit de Tweede Kamerfractie. Op 1 januari 2012 bestond het Presidium uit de volgende leden:

- Martijn van Gruijthuisen;
- Max Kerremans;
- Jan-Meinte Postma;
- Margreet van Wijk;
- Mark Verheijen (HB-lid);
- Mark Harbers (Tweede Kamerlid);
- Lucie Wigboldus (Algemeen Secretariaat).

In mei 2012 heeft Mark Verheijen namens het Hoofdbestuur het Presidium verlaten. Zijn plaats is in november 2012 ingenomen door Robert Reibestein. In november 2012 heeft Lucie Wigboldus namens het Algemeen Secretariaat het Presidium verlaten. Haar plaats wordt in 2013 overgenomen door Nanning Mol.

In 2012 vonden er vier bijeenkomsten van de Partijraad plaats:

1. **Partijraad ‘Rechtspraak en Politiek in balans’, 10 maart 2012, Nyenrode Universiteit in Breukelen.**
Tijdens deze Partijraad werd er gediscussieerd aan de hand van stellingen, welke allemaal in het teken stonden van de verhoudingen tussen de rechtspraak en de politiek. Jan Kees Wiebenga en Thierry Baudet waren ook aanwezig om hun mening te geven over dit onderwerp.
2. **Partijraad ‘Verkiezingsprogramma’, 12 mei 2012, Woudschoten in Zeist**
De Partijraad van 12 mei was een extra ingelaste Partijraad waarin het verkiezingsprogramma centraal stond. In 4 deelsessies konden de partijraadsleden input leveren op het verkiezingsprogramma. De leden van de verkiezingsprogrammacommissie waren aanwezig om alle input tot zich te nemen.
3. **Partijraad ‘Miljoenennota’, 29 september 2012, Hotels van Oranje in Noordwijk**
De Partijraad in Noordwijk begon met korte toespraken van minister-president Mark Rutte en de staatssecretaris van Financiën Frans Weekers. Vervolgens konden de partijraadsleden door middel van rondetafelgesprekken met de aanwezige Kamerleden discussiëren over de begroting.
4. **Partijraad ‘Het Nederlandse Internationale veiligheidsbeleid’, 8 december 2012, Mooirivier in Dalfsen**
De Partijraad van 8 december stond in het teken van het Nederlandse Internationale veiligheidsbeleid. Aan de hand van stellingen werd er gediscussieerd over de ambities en de werkelijkheid van dit beleid. De Partijraad werd afgesloten met een korte terugblik op de stellingen én een vooruitblik op 2013 door de minister van defensie Jeanine Hennis-Plasschaert.

5.2 De Coördinatie Commissie

In 2011 heeft het Hoofdbestuur de coördinatie commissie ingesteld. Het doel van deze commissie – kortweg Coco geheten – was tweeledig: het voorbereiden (maar niet schrijven) van de komende verkiezingsprogramma's en het structureren en stimuleren van inhoudelijk debat in de partij. In 2011 heeft de Coco een begin gemaakt met haar werkzaamheden en in 2012 zijn deze verder uitgewerkt.

De Coco heeft geïnventariseerd welke onderwerpen de diverse gremia binnen de partij de komende twee jaar op de agenda hadden staan. Op die manier is er een set aan standpunten verzameld zodat toekomstige programmacommissies een vliegende start kunnen maken. De Coco heeft overigens niets meer gedaan dan *inventariseren*; de standpuntbepaling zelf bleef bij de betreffende gremia. Daarnaast heeft de Coco oude verkiezingsprogramma's geëvalueerd.

De Coco stond onder voorzitterschap van Jan Anthonie Bruijn. Verder hebben zitting: Fleur de Beaufort, Frans de Graaf, Annelies Pleyte, Martijn Schut, Maarten Smit en Lucie Wigboldus.

In 2012 is de Coco vroegtijdig gestopt met zijn werkzaamheden in verband met de vervroegde verkiezingen.

5.3 Partijcommissies

De partijcommissies bestaan uit netwerken van VVD-leden die zich per deelgebied bezighouden met het adviseren van gekozen VVD-politici, zowel op landelijk als lokaal niveau. Ook houden zij zich bezig met het organiseren van werkbezoeken en netwerkbijeenkomsten. Zij weten de aanwezige kennis en expertise van leden op een efficiënte en proactieve wijze voor de partij beschikbaar te maken. Daarbij maken ze gebruik van de beschikbare netwerken zowel binnen als buiten de partij.

In 2012 kende de VVD de volgende partijcommissies:

- Belastingen;
- Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties;
- Buitenlandse zaken en Ontwikkelingssamenwerking;
- Cultuur en Media;
- Defensie;
- Economische zaken en Innovatie;
- Europese zaken;
- Financiën;
- Infrastructuur en Milieu;
- Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit;
- Onderwijs en Wetenschap;
- Sociale zaken
- Sport;
- Veiligheid en Justitie;
- Volksgezondheid, welzijn en jeugd;
- Wonen en Ruimte.

Op grond van artikel 36.2 van het Huishoudelijk Reglement zijn alle partijcommissies ontbonden op de dag van de verkiezing van de leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Na 12 september heeft er eerst een evaluatie plaatsgevonden. Deze evaluatie heeft er toe geleid dat er een nieuwe partijcommissie Pensioenen komt en dat het onderwerp Ruimte voortaan wordt ondergebracht bij de partijcommissie Infrastructuur en Milieu.

5.4 Verkiezingsprogrammacommissie

Op maandag 23 april bood Mark Rutte het ontslag van zijn kabinet aan bij de koningin. Vervolgens

werd besloten dat de vervroegde Tweede Kamerverkiezingen op 12 september zouden plaatsvinden. Dit had ook tot gevolg dat het verkiezingsprogramma relatief snel geschreven moest worden.

Het Hoofdbestuur heeft Jan Anthonie Bruijn opnieuw benoemd tot voorzitter van de verkiezingsprogrammacommissie. Frans de Graaf was opnieuw penvoerder van de commissie. De commissie bestond verder uit Dick Sluimers, Tjibbe Joustra, Sander Dekker, Michel Bezuijen, Ina Adema, Martijn Schut, Herman van Hunnik, Anoushka Schut-Welkzijn en Dimitri Gilissen.

De verkiezingsprogrammacommissie heeft zich ingespannen om de input van zoveel mogelijk verschillende partijen mee te kunnen nemen. Op 6 juli hebben zij vervolgens de eerste versie van het verkiezingsprogramma gepresenteerd.

Afdelingen, Kamercentrales, partijcommissies en bijzondere groepen hadden vervolgens van 9 juli tot en met 11 augustus de tijd om amendementen in te dienen op dit verkiezingsprogramma. Tijdens het verkiezingscongres op 25 augustus zijn alle amendementen behandeld en werd het verkiezingsprogramma officieel vastgesteld.

6. NETWERKEN

6.1 Liberaal Publiek

Liberaal Publiek is het ambtenarennetwerk van de VVD. Het hoofddoel van dit netwerk is om de relatie van de ambtenaren met de VVD te versterken. Daarnaast houden zij zich onder andere bezig met:

- inzicht krijgen en beschikbaar hebben van expertise van ambtenaren ten behoeve van de VVD;
- stimuleren van ideeënuitswisseling en onderlinge contacten tussen ambtenaren;
- benutten voor recruiting van VVD'ers op stake-holdersposities binnen het publieke domein.

Het netwerk organiseert bijeenkomsten met externe sprekers, heeft een eigen LinkedIn-pagina en verstuurt regelmatig een nieuwsbrief naar de geïnteresseerden. Ook waren zij aanwezig tijdens de Nieuwe Ledendag.

6.2 Lef moet lonen

Lef moet lonen is een platform dat beoogt de dialoog tussen ondernemers en ondernemende mensen enerzijds, en de Tweede Kamerfractie van de VVD anderzijds.

Daarnaast houdt het netwerk zich bezig met het verzamelen van innovaties van ondernemers vanuit de gedachte dat het ondernemers zijn, die dit land verder ontwikkelen en verbeteren.

In 2012 is de website www.lefmoetlonen.nl online gegaan. Ook heeft het netwerk een eigen LinkedIn-groep en een twitter-account (@lefmoetlonen).

6.3 Seniorennetwerk

Het seniorennetwerk van de VVD is opgebouwd uit lokale en regionale seniorennetwerken. Deze organiseren lokaal of regionaal bijeenkomsten over thema's die voor senioren belangrijk zijn.

Het seniorennetwerk wordt landelijk aangestuurd door een stuurgroep. Deze stuurgroep organiseert ook elk jaar het Seniorennetwerk-congres.

In 2012 vond dit congres plaats op vrijdag 7 september. Onder andere Heleen Dupuis, Erik Ziengs, Jan Mulder en Tamara Venrooy-van Ark waren aanwezig om met de deelnemers in gesprek te gaan over onderwerpen die voor senioren belangrijk zijn.

Ook houdt het netwerk zich bezig met:

- aandacht vragen voor en toetsen van politieke beleidsvelden als het gaat om zaken die voor senioren van belang zijn;
- inzetten van talenten van VVD-senioren in en buiten de partij;
- klankbord en podium voor kennis en kunde ten behoeve van de partij.

6.4 Liberaal Vrouwen Netwerk

Het Liberaal Vrouwen Netwerk heeft de volgende doelen:

- Het bevorderen van de politieke bewustwording van vrouwen;
- Het vergroten van de participatie van liberale vrouwen in bestuurlijke, politieke en maatschappelijke functies. In de praktijk betekent dit: Meer (gekwalficeerde) vrouwen op politieke en maatschappelijke relevante posities ter versterking van het liberale gedachtegoed;
- Een toegankelijk netwerk opbouwen waaraan meerdere netwerken of contactpersonen gekoppeld worden;
- De vertegenwoordiging van en beïnvloeding door liberale vrouwen in vrouwenorganisaties, zowel nationaal als internationaal.

Ook heeft het Liberaal Vrouwen Netwerk een aantal doelstellingen:

- De versterking van de positie van de vrouwen;
- Vrouwen activeren voor politieke en/of andere functies;
- Een stimulerend en inspirerend netwerk zijn;
- Vrouwelijke kiezers aanspreken.

Om deze doelstellingen te bereiken heeft het Liberaal vrouwen netwerk in 2012 onder andere een fundraising diner, speed-date sessies en vele regionale bijeenkomsten georganiseerd.

6.5 VVD Young Professional

VVD Young Professional is een nieuw netwerk in 2012. Dit netwerk richt zich op jonge ambitieuze mensen die werken aan hun carrière en geïnteresseerd zijn in liberale politiek. Het is een netwerk voor Young professionals van de VVD én daarbuiten.

Het netwerk is het verbindende element tussen de Young professionals van de VVD enerzijds en VVD-stemmers anderzijds. Op deze manier probeert het netwerk deze belangrijke groep mensen te verbinden aan de VVD, om samen aan een liberaler Nederland te kunnen werken.

Op dinsdag 11 december vond het eerste evenement plaats van VVD Young Professional. Er waren ruim 60 Young professionals aanwezig en de avond stond in het teken van informeel contact met politici en Young professionals, lekker eten en natuurlijk netwerken.

Te gast waren premier Mark Rutte, Kamerleden Klaas Dijkhoff, Ard van der Steur en Erik Ziengs, jong ambtenaar van het jaar Christophe van der Maat en FME-CWM-voorzitter en oud-Kamerlid Ineke Dezentjé. Zij lichtten toe hoe zij vanuit het bedrijfsleven in de politiek zijn beland en hoe belangrijk het contact voor politici is met bedrijven en in het bijzonder natuurlijk Young professionals.

“Geweldig vond ik dit jaar de oprichting van Young Professional. De VVD wil meer vanuit netwerken gaan werken, waardoor mensen zich niet alleen geografisch (via afdelingen), maar ook vanuit verschillende beroepsgroepen, levensstijl of via een specifiek inhoudelijk thema zich aan het liberaal belang kunnen binden.”

- *Christophe van der Maat, lid Hoofdbestuur*

7. VOORLICHTING EN COMMUNICATIE

7.1 Tweede Kamerverkiezingen

De belangrijkste communicatieactiviteit in 2012 was de campagne voor de Tweede Kamerverkiezingen van 12 september 2012. Onder de vlag van de permanente campagne rolde het permanent campagne team onder leiding van campagneleider Stef Blok de campagne uit voor de Tweede Kamerverkiezingen. Met duidelijke standpunten en een herkenbaar campagneconcept voerde de VVD drie weken lang een intensieve (media)campagne.

Het opkomstpercentage op 12 september was iets lager dan de voorgaande jaren: 74,57% ten opzichte van 75,40% in 2010. De VVD won 26,58% van de stemmen. Dat is meer dan in 2010, toen de VVD 20,49% van de stemmen won. De Tweede Kamerverkiezingen van 2012 leverden de VVD 41 zetels in de Tweede Kamer op, 10 zetels meer dan in 2010. In totaal brachten 2.504.948 mensen hun stem uit op de VVD. Door deze verkiezingen werd de VVD niet alleen opnieuw de grootste partij in de Kamer, ook brak zij hiermee een historisch record: nooit eerder was de partij zo groot geweest.

Provincie	Percentage 2012	Percentage 2010	Winst/verlies tov 2010
Groningen	17,15%	14,45%	18,69%
Fryslân	19,89%	15,48%	28,49%
Drenthe	23,70%	19,19%	23,50%
Overijssel	23,06%	16,85%	36,85%
Flevoland	28,67%	24,46%	17,21%
Gelderland	25,67%	19,44%	32,05%
Utrecht	29,62%	23,22%	27,56%
Noord-Holland	29,31%	23,52%	24,62%
Zuid-Holland	28,28%	22,45%	25,97%
Zeeland	24,25%	17,51%	38,49%
Noord-Brabant	28,75%	21,01%	36,84%
Limburg	22,66%	15,57%	45,54%

Duizenden vrijwilligers hielden zich in campagnekleding, lieten landelijk hun posters en flyers opmaken in de huisstijl en voerden volop campagne.

Onder leiding van campagneleider Stef Blok en campagnemanager Patricia Cho Chia Yuen werd vanuit het Algemeen Secretariaat de campagne aangestuurd. Naast vijf vaste krachten, werkten hier twee tijdelijke krachten. Dit team droeg vanaf het Algemeen Secretariaat zorg voor de ondersteuning van de partij met reclame-inkoop, marketingadvies, sprekerscoördinatie, productie van campagnemateriaal, social media advies, webcare en campagneactiviteiten.

"Het hoogtepunt van 2012 is natuurlijk niet moeilijk te benoemen. Dat is de recente verkiezingscampagne geweest met bijbehorende uitslag. Als lid van het HB was ik hierbij nauw betrokken omdat ik de link was naar het campagne team toe. Ik heb zo mee kunnen werken aan het neerzetten van een uitstekende campagne die de VVD het grootste aantal zetels ooit heeft bezorgd!"

- *Wieneke Buurman, lid
Hoofdbestuur*

7.2 Herindelingsverkiezingen

In november ondersteunde de VVD vanuit het landelijk campagne team de herindelingsverkiezingen in Molenwaard, Schagen en Goeree Overflakkee. Op 21 november vonden deze verkiezingen plaats. De lokale VVD kreeg in Schagen (ca. 8 procent) en Molenwaard (ca. 4 procent) minder stemmen dan bij de gemeenteraadsverkiezingen in 2010. Op Goeree Overflakke maakte de VVD een lichte stijging door (ca. een halve procent). In de weekenden voorafgaand aan deze verkiezingen waren er de traditionele landelijke VVD campagnedagen met prominenten die in de Molenwaard, Schagen en Goeree Overflakkee de lokale verkiezingscampagnes kwamen steunen.

7.3 Landelijke PR-commissie (LPC)

Elk Kamercentraalbestuur heeft een lid dat verantwoordelijk is voor de portefeuille PR-activiteiten en permanente campagne. Deze PR-vertegenwoordigers hebben zitting in de Landelijke PR-Commissie (LPC).

Voorzitter van de commissie is hoofdbestuur lid Communicatie en Campagne Wieneke Buurman. In de commissie zitten ook een voorlichter van de partij en vertegenwoordigers van het Algemeen Secretariaat. De LPC komt doorgaans vier à vijf keer per jaar bijeen. In 2012 kwam de LPC vijf keer bijeen.

7.4 Liber

Liber, de ledenkrant van de VVD, is in 2012 zoals gebruikelijk acht maal verschenen. Dit in een oplage van circa 37.000 stuks. De belangrijkste items dat jaar waren achtereenvolgens:

Editie 1, februari: 'Bezorgd over de PR-campagne 'kinderpardon' (Kinderpardon is voor de VVD geen oplossing);

Editie 2, april: 'Meer vertrouwen, minder angst' (over flexibele bestemmingsplannen);

Editie 3, mei: "Nederland moet sterker uit de crisis komen' (interview met Mark Rutte);

Editie 4, juni: 'Verantwoordelijkheid nemen, ook bij tegenwind' (interview met Stef Blok over de noodzaak van het Lente-akkoord);

Editie 5, september: 'Wat is er sociaal aan om de rekening door te schuiven?' (start verkiezingscampagne);

Editie 6, oktober: 'VVD nooit zo groot geweest!' (over de historische verkiezingsoverwinning);

Editie 7, november: 'Keuzes maken en knopen doorhakken' (over het regeerakkoord en de belangrijkste punten die de VVD hiermee wist te realiseren);

Editie 8, december: 'Periode afsluiten en weer naar voren kijken' (over de AV in Den Bosch, mede bedoeld om de rijen weer te sluiten n.a.v. het regeerakkoord).

Op basis van een eerder gehouden lezersonderzoek verscheen dit jaar de Liber op een groter formaat (zogenoemd 'Berliner formaat') waardoor met name de vormgeving van de ledenkrant verbeterde, maar ook een betere samenhang ontstond met de 'P&G', de ledenkrant van de VVD-Bestuurdersvereniging, die gelijktijdig in hetzelfde formaat wordt uitgebracht. Daarnaast kwam er meer aandacht voor een betere kwaliteit van de foto's. Hiervoor werd een beroep gedaan op een aantal ervaren vrijwilligers uit het VVD-ledenbestand die het leuk vinden om voor hun partij te fotograferen.

7.5 Website

In 2012 is VVD.nl aan een complete vernieuwing onderworpen. Ter voorbereiding op de Tweede Kamerverkiezingen werd een campagnewebsite gemaakt die qua vorm en inhoud helemaal aansluit bij de wensen en gewoontes van de internetgebruikers van vandaag. De vakjury van Beste WebPoliticus verkoos deze website tot beste partijwebsite. Na de verkiezingen werd de website doorontwikkeld tot een volwaardige nieuwe digitale thuisbasis van de VVD. Daarnaast heeft de VVD haar online activiteiten ook in 2012 verder uitgebreid. Zo hebben we onze activiteiten met name op Facebook flink geïntensiveerd. Op 1 januari werd de pagina door zo'n 2.000 mensen gevolgd, op 31 december door zo'n 48.000. Daarnaast kwam de VVD met een nieuwe mobiele applicatie, de Aanpak App, waarmee gebruikers op ludieke wijze het VVD-gevoel kunnen delen.

7.6 Lokale websites

Sinds eind 2005 biedt de VVD afdelingen / Kamercentrales / individuen (wethouders/raadsleden e.d.) de mogelijkheid een professionele en eenvoudig te onderhouden lokale website in de VVD-huisstijl af te nemen. Momenteel zijn er circa 280 afdelingen die gebruik maken van dit aanbod. De lokale website wordt op basis van sponsoring aangeboden; de VVD vraagt de gebruiker slechts om een jaarlijkse bijdrage. De hoogte hiervan is afhankelijk van het aantal VVD-leden van de kring waarbinnen de gebruiker actief is. Deze bijdragen vloeien terug in het project lokale websites.

7.7 Thorbeckeweb

Thorbeckeweb is de wekelijkse digitale nieuwsbrief voor VVD-leden. De partij, Tweede Kamer, Eerste Kamer en Eurofractie zijn hierin bijna wekelijks met Nieuwsitems vertegenwoordigd. Thorbeckeweb wordt nagenoeg iedere week op vrijdag verstuurd; in 2012 44 keer. Het aantal abonnees groeide in 2012 tot circa 18.000.

7.8 Campagnenieuwsbrief

In de aanloop naar de Tweede Kamerverkiezingen is de campagnenieuwsbrief een belangrijk communicatie-instrument geweest. Er werd door het campagne team van de VVD met regelmaat gecommuniceerd door middel van deze campagnenieuwsbrief. Hiermee bleven de lokale campagne teams goed op de hoogte van nieuws, activiteiten en allerlei praktische informatie. In 2012 verscheen de campagnenieuwsbrief 11 keer.

“De uitslag van de Tweede Kamerverkiezingen is natuurlijk het hoogtepunt van 2012. Los daarvan vond ik de verkiezingsavond geweldig . We worden steeds meer een netwerkende partij. Dat zag je tijdens die avond, als nooit tevoren, terug in de enorme diversiviteit aan VVD-leden : veel jonge en oude mensen, ondernemers, mensen uit de grote steden en die vanuit het land, enzovoort.”

- *Wiet de Bruijn, Vice Partijvoorzitter*

8. TALENTMANAGEMENT

8.1 Algemeen

De ambitie van de VVD is om de grootste politieke partij van Nederland te blijven, wat gelukt is tijdens de laatste Tweede Kamerverkiezingen. Daarnaast wil de VVD blijven groeien. Voor de toekomst van de partij en in het bijzonder ter voorbereiding van de verkiezingen in 2014, 2015 en 2017, is het van groot belang om bestuurlijk en politiek talent tijdig te onderkennen, te trainen, te ondersteunen en op de juiste plaats in te zetten. De VVD besteedt daarom veel aandacht aan opleiding, training en talentmanagement. Het jaar 2012 heeft voor wat betreft Talentmanagement in het teken gestaan van de kandidaatstelling Tweede Kamer, permanente scouting, talentontwikkeling en voordrachten van VVD'ers op diverse functies en posities binnen en buiten de partij.

Het enthousiasme om zich in te zetten voor de partij is constant groot. In 2012 hebben veel gesprekken plaatsgevonden, zowel door de Permanente Scoutingscommissie (PSC) als door Talentmanagement. Het enthousiasme is ook af te leiden aan het aantal aanmeldingen voor de diverse landelijke en lokale trainingen. De workshop Liberale Loopbanen blijkt ieder jaar weer, naast de Kadertraining, een van de favoriete trainingen te zijn waarvoor er meer aanmeldingen dan plaatsen zijn. De tweedaagse workshop Liberale Loopbanen heeft bijna 50 actieve VVD'ers ondersteund bij het onderzoeken van de volgende stap in hun liberale, politiek-bestuurlijke loopbaan.

8.2 Het scouten van talent

Permanente Scoutingscommissie

Op landelijk niveau is de Permanente Scoutingscommissie (PSC) continu in gesprek met talent in de partij. Het scouten van talent, het ontwikkelen van talent en het matchen van vraag en aanbod zijn onverminderd doorgegaan. In 2012 diende dit om te waarborgen dat de VVD te allen tijde gegarandeerd is van kwalitatief goede kandidaten voor de politiek-bestuurlijke top en het maatschappelijk middenveld.

Aantal bijeenkomsten en kandidaten 2012

De PSC komt in principe eenmaal per maand bijeen in Amsterdam, waar zij kandidaten ontvangt. In 2012 hebben in totaal 11 bijeenkomsten van de PSC plaatsgevonden. Gedurende zeven reguliere bijeenkomsten is met 35 kandidaten gesprekken gevoerd. Tijdens de kandidaatstelling zijn 107 kandidaten gesproken.

Commissieleden PSC 2012

In 2012 is er een wisseling van de wacht geweest betreft een aantal PSC-leden. Hieronder staan de PSC-leden vermeld die in 2012 (of een deel van het jaar) zitting hadden in de scoutingscommissie:

- Pauline Krikke (voorzitter tot mei)
- Paul Luijten (voorzitter vanaf mei)

- Hans van den Broek
- Ludo Wijngaarden

- Paulien Geerdink (vanaf mei)
- Liesbeth Tuijnman (vanaf mei)

- Frans Gosses (mei-juni)
- Onno Hoes (tot juni)

Mutaties

In 2012 hebben voorzitter Pauline Krikke en Onno Hoes afscheid genomen als lid van de commissie. Nieuw aangetreden zijn de commissieleden Paul Luijten (voorzitter), Paulien Geerdink en Liesbeth Tuijnman. Oud-lid Frans Gosses is tijdelijk teruggekeerd om de PSC te ondersteunen tijdens de kandidaatstellingsprocedure voor de Tweede Kamerverkiezingen.

8.3 Het ontwikkelen van talent

VVD-Talentmanagement en de Haya van Somerenstichting werken nauw samen. De samenwerking uit zich bij de voordrachten en selectie van kandidaten voor landelijke trainingsprogramma's, zoals Kadertraining en Topkadertraining en na afloop bij het vaststellen van beoordelingen, het voorzien in ontwikkeladviezen van deelnemers en vervolgtrajecten voor talenten. Op deze wijze worden talenten opgeleid, getraind en uitgetest. Dit laatste om te kunnen beoordelen of zij ook in teamverband kunnen werken om zich zodoende voor de partij in te zetten. De talenten die opvallen in de programma's van 'De Haya' worden op hun beurt doorgeleid naar de PSC. Zo is de wisselwerking tussen talentmanagement en 'De Haya' optimaal.

In 2012 is in samenwerking met het campagneteam een training voor campaigners ontwikkeld, speciaal voor de Tweede Kamerverkiezingen.

Voorts is in 2012 wederom de tweedaagse workshop Liberale Loopbanen georganiseerd. Deze workshop is bedoeld voor leden die al geruime tijd politiek of bestuurlijk actief zijn voor de VVD en willen onderzoeken of zij toe zijn aan de volgende stap in hun liberaal politiek-bestuurlijke loopbaan. De workshop in juni kon door de extra ALV voor de Tweede Kamerverkiezingen geen doorgang vinden. Op de workshop van 30 november en 1 december waren 26 deelnemers. Het team Liberale Loopbanen bestaat uit Mark Harbers, Frans Gosses, Bruno Bruins en Hans van den Broek.

8.4 De match tussen vraag en aanbod

VVD Talentmanagement is gericht op een optimale inzet van kennis en kunde in en voor de partij. De VVD streeft er verder naar om het liberale geluid in het maatschappelijke middenveld, binnen de overheid en lokaal bestuur te vergroten. Ook in 2012 is hier veel aandacht aan besteed, waardoor zowel het aanbod van talent, als de vraag naar talent is gestegen. Hierdoor zijn er vanuit talentmanagement veel geschikte VVD'ers voorgedragen op diverse functies en projecten binnen en buiten de partij. Deze stijgende lijn is ook in 2012 vastgehouden. Aan een gestructureerde aanpak van alle kanalen binnen de partij wordt hard gewerkt om ook in te kunnen spelen op relevante vacatures bij rijksoverheid en maatschappelijk middenveld.

Ter ondersteuning van deze ambities wordt een database ontwikkeld, om het talent (en de ontwikkeling ervan) beter in beeld te krijgen en houden.

9. OPLEIDING EN TRAINING

9.1 Activiteiten/speerpunten van het beleid

Kaderschool

Eén van de speerpunten van het beleid van de Haya van Somerenstichting is de Kaderschool. De Kaderschool bestaat uit de Kadertraining en de Topkadertraining. Tijdens het traject worden de deelnemers beoordeeld door de Beoordelings- en Begeleidingscommissie (BBC). De deelnemers hebben na afloop van het traject hun beoordeling samen met een gericht ontwikkelingsadvies toegestuurd gekregen.

Kadertraining

De Kadertraining 2012 besloeg vier zaterdagen. De doelstelling is het aanbieden van een kwalitatief goede training waar (aankomende) kaderleden zowel inhoudelijk als in vaardigheden getraind worden. Het aantal beschikbare plaatsen is beperkt, dus hanteert de Haya een selectieprocedure. Voor een trainingsplaats dient een deelnemer actief te zijn binnen de VVD of JOVD en een aantal trainingen te hebben gevolgd, tevens wordt een motivatiebrief en een (liberaal) artikel gevraagd. Er waren 140 aanmeldingen binnengekomen voor de Kadertraining en op basis van de selectiecriteria zijn 83 deelnemers toegelaten. Ook dit jaar zijn de Tweede Kamerleden betrokken bij de Kadertraining als beoordelaar tijdens het middagprogramma. Onno Hoes was de voorzitterschap van de Kadertraining.

Topkadertraining

Uit de deelnemersgroep van de Kadertraining en de voordrachten vanuit Regionale Masterclasses is een selectie gemaakt voor de Topkadertraining. Ook vanuit de database van de Permanente Scoutingscommissie is een aantal deelnemers geselecteerd. Uiteindelijk hebben 26 personen deelgenomen aan de Topkadertraining. De training bestaat uit twee zaterdagen in Zeist en twee weekenden in Wolfheze. Tijdens de eerste twee zaterdagen krijgen de deelnemers vaardigheidstrainingen. De laatste twee weekenden omvatten een intensief, gevarieerd programma. Voorzitter van de Topkadertraining in 2012 was voor het tiende jaar Frank de Grave.

Regionale Masterclasses

Met de Regionale Masterclasses wordt beoogd op regionaal niveau een training verdeeld over tien maanden aan te bieden die kennis en vaardigheden integreert. Om de Kamercentrales te stimuleren in de toekomst een dergelijke training te organiseren is een 'Blauwdruk Regionale Masterclass' beschikbaar waarin van A tot Z de organisatie staat omschreven. De Kamercentrales zijn belast met de organisatie van de Regionale Masterclasses. De volgende Kamercentrales organiseren een Masterclass:

1. Amsterdam
2. Brabant
3. Den Haag
4. Dordrecht
5. Drenthe, Friesland en Groningen
6. Gelderland en Overijssel
7. Haarlem
8. Limburg
9. Rotterdam
10. Utrecht
11. Zuid-Holland Noord

Een aantal Kamercentrales is in 2012 begonnen met het organiseren van Masterclasses speciaal gericht op gemeenteraad 2014.

“Voor 2012 hadden we expliciet in ons jaarprogramma opgenomen dat training en opleiding van essentieel belang zijn voor de VVD als grootste partij in Nederland. De VVD moet dan ook ervoor zorgen dat zij niet alleen in de Tweede Kamer, maar in alle volksvertegenwoordigingen in staat is om op professionele wijze het liberale geluid te laten horen. Daarom ben ik zo blij dat we in 2012 in alle regio's in het land ook echt zijn gestart met de professionalisering van onze volksvertegenwoordigers en bestuurders.”

- *Marianne Schuurmans-Wijdeven, lid Hoofdbestuur*

Haya Online

Op Haya Online vertellen VVD-leden en VVD-prominenten in het kort over een bepaald onderwerp of thema. Haya Online biedt een goede voorbereiding voor mensen die trainingen gaan volgen en vormt een gedegen naslagwerk voor mensen die trainingen al hebben gevolgd. De focus ligt op de liberale waarden.

- Mark Rutte over de liberale waarden
- Benk Korthals over gelijkwaardigheid
- Ard van der Steur en Mark Harbers over vrijheid
- Tamara Venrooy-van Ark en Cora van Nieuwenhuizen over verdraagzaamheid
- Stef Blok over verantwoordelijkheid
- Betty de Boer en Henk Kamp over sociale rechtvaardigheid.
- Paulien Geerdink en Jeanine Hennis-Plasschaert en over gelijkwaardigheid.

Tevens heet Benk Korthals de afdelingsbesturen welkom in het filmpje behorend bij de pagina 'Beter Besturen'. Op deze pagina zijn verschillende downloads te vinden met informatie speciaal voor besturen

De Lat Ligt Hoger

Het project De Lat Ligt Hoger is een project voor met als doel goed beslagen ten ijs te komen bij de Gemeenteraadsverkiezingen van 2014. Het bestaat uit drie onderdelen; De Winnende Lijst, De Colleetour en de Stem-op-Mij workshop. Met het eerste onderdeel De Winnende Lijst is in het najaar 2012 een begin gemaakt met de workshops van de Winnende Lijst. Elke Kamercentrale kreeg de kans om een of meerder workshops aan te vragen waarin afdelingsbesturen tools kregen voor hun zoektocht naar goede raadsleden en de samenstelling voor een (winnende) kandidatenlijst. Alle kamercentrales hebben de workshop aangevraagd. Circa 140 afdelingen en 350 deelnemers hebben de workshop gevolgd. Een pool van 18 ervaren Hayatrainers zijn vooraf getraind en zijn het land in getrokken om afdelingsbesturen de tools aan te reiken voor een winnende lijst.

9.2 Landelijke bijeenkomsten

Samenwerking met de Bestuurdersvereniging

Op 14 en 15 september is in opdracht en samenwerking met de Bestuurdersvereniging het tweede Provincie Event georganiseerd voor de gedeputeerden en de fractievoorzitters van de Provinciale Staten. Dit event werd gehouden in Zeist en werd gevolgd door 10 gedeputeerden en 8 fractievoorzitters. Het doel van de training voor politici en bestuurders uit de Provincie was hun gezamenlijk liberale effectiviteit te vergroten. Het programma daarvoor waren verschillende onderdelen en workshops die de deelnemers gezamenlijk volgden.

9.3 Stuurgroep Opleiding en Training

De Stuurgroep Opleiding & Training is in 2012 vijf keer bijeengekomen. De belangrijkste onderwerpen van bespreking waren: jaarplan en begroting van de Haya (van Somerenstichting), gemeenteraadsverkiezingen 2014 ('de lat ligt hoger'), Haya Online, Kadertraining, Train de (nieuwe) Trainer/ Haya dag, vernieuwd trainingsmateriaal, Provincie event, Jong Talent/ Studio VVD.

De samenstelling van de stuurgroep was in 2012 als volgt:

Marianne Schuurmans-Wijdeven (voorzitter), Marjolijn Bergmann (tot juni 2012), Hans van den Broek, Nanda Kelly, Jan-Paul van Stalduinen, Gerda Velthoen, Tanja Klip (Bestuurdersvereniging) en Mark Harbers (Tweede Kamer). Ondersteuning vanuit het Algemeen Secretariaat vond plaats door Graciela Duran (secretaris).

9.4 Landelijke Commissie Opleidingen (LCO)

Leden LCO

In de LCO zitten leden en adviserende leden van de stuurgroep en een vertegenwoordiger vanuit elke Kamercentrale.

Train de Nieuwe Trainer

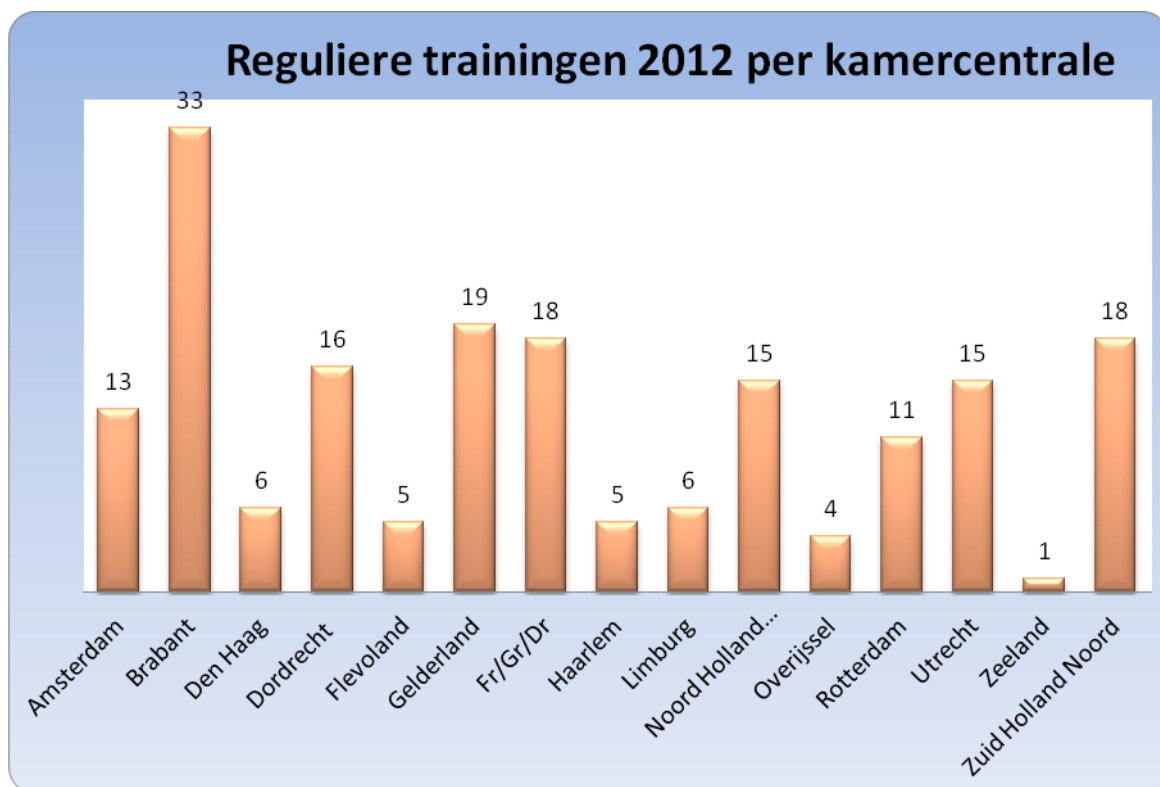
De Haya van Somerenstichting heeft in het najaar 2012 de 'Train-de-nieuwe-Trainer' selectiedagen georganiseerd. Op deze tweedaagse bijeenkomst werden de kandidaten op de eerste dag getraind door ervaren Hayatrainers. Op de tweede dag hebben de kandidaten een tweetal minitrainingen gegeven waarop zij door 4 beoordelaars werden beoordeeld. In totaal zijn er 13 kandidaten geselecteerd voor het trainersbestand van de Haya.

Lokale en regionale trainingen

Het opleiden van (potentiële) bestuurders en volksvertegenwoordigers blijft een belangrijke basis voor alle opleiding- en trainingsactiviteiten. In 2012 zijn in totaal 185 trainingen georganiseerd, tegen 101 in 2011.

9.5 Statistieken trainingen

In het volgend overzicht staat het aantal reguliere trainingen per kamercentrale (KC) vermeld die gerealiseerd zijn in 2012 met ondersteuning van de Haya van Somerenstichting.

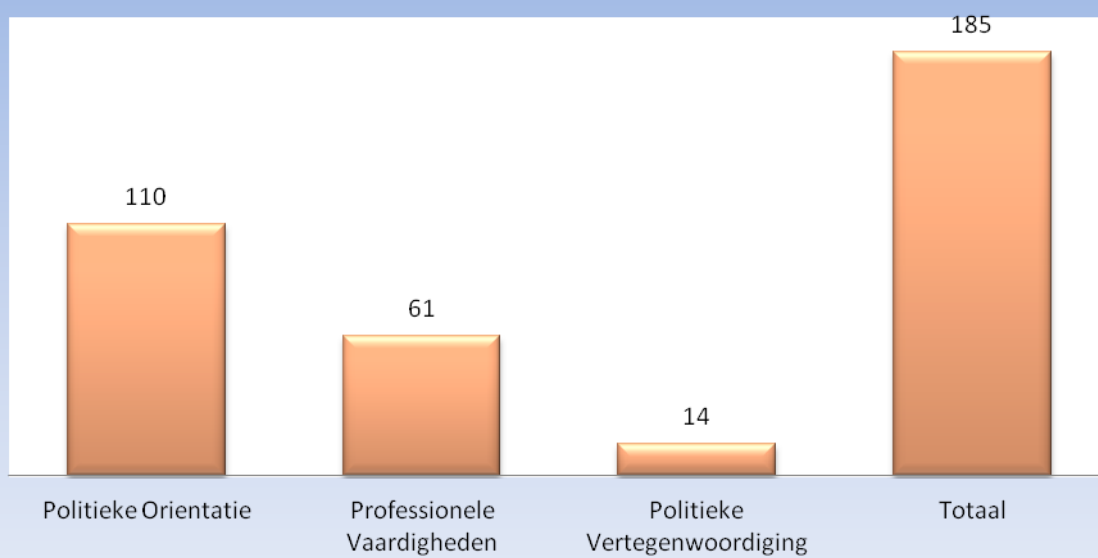

De grootste 'trainingorganisator' van het afgelopen jaar is KC Brabant 33 trainingen. Wel dient hier rekening gehouden te worden met het feit dat niet alleen de KC, maar de afdelingsbesturen ook aanvragen verzorgen.

De clusters

Uit het cluster Politieke Oriëntatie werden in totaal 110 trainingen aangevraagd, met Liberale Kernwaarden en Liberalisme in de Nederlandse Praktijk als uitschieters. Het cluster Professionele Vaardigheden heeft de tweede plaats met een totaal van 61 georganiseerde trainingen. De trainingen Discussie en Presentatie doen het goed, maar de meeste aanvragen kwamen voor de training Debat.

Trainingen 2012

10. INTERNATIONALE ZAKEN

De VVD is in het jaar 2012 op verschillende internationale terreinen actief geweest. Daarbij zijn in binnen- en buitenland diverse activiteiten ontplooid. De belangrijkste doelstelling was het goed onderhouden en versterken van de relaties met liberale zusterpartijen en een bijdrage te leveren aan de democratisering in buurstaten van de Europese Unie. VVD Internationaal heeft zich in 2012 ingezet om de VVD op de Europese en wereldwijde kaart te zetten. Naast de actieve inzet in de Alliance of Liberals and Democrats for Europe Group (ALDE-groep), de Europese koepelpartij van liberale partijen en Liberal International (LI), de wereldwijde koepelpartij van liberalen, heeft de VVD door haar lange staat van dienst in het samenwerkingsprogramma MATRA een Europa breed en wereldwijd liberaal netwerk ontwikkeld.

Internationaal Secretaris Pieter van de Stadt is vanuit het Hoofdbestuur verantwoordelijk voor de taken van VVD Internationaal. Nanning Mol heeft sinds kort Lucie Wigboldus (tegenwoordig directeur VVD) opgevolgd als hoofd verenigingszaken bij de VVD, waaronder ook Internationale Zaken valt. Wouter Schroer en Friso Rip gaven in 2012 invulling aan het MATRA-programma en onderhielden de contacten met de ALDE-groep en LI. Ook heeft VVD Internationaal in 2012 stagiairs aangenomen om extra slagkracht te hebben gedurende een drukke periode, daarnaast wil VVD Internationaal een opleidingscomponent bieden voor studenten. Maarten Bakker heeft in de eerste helft van 2012 stage gelopen, en Stephanie Klementsichs vanaf september. VVD Internationaal wil dit stagebeleid graag voortzetten.

Naast de internationale activiteiten heeft VVD Internationaal zich ingezet voor meningsvorming binnen de partij op het gebied van internationale

samenwerking en ontwikkelingssamenwerking. Met steun van de ALDE-groep werd een uitwisseling naar Kroatië georganiseerd waarbij lokale VVD-politici hun Kroatische collega's ontmoetten. Een leerzame uitwisseling die eens te meer de diepe, langdurige band tussen de VVD en de Kroatische liberalen benadrukt. In het najaar heeft VVD Internationaal met steun van het European Liberal Forum (ELF) een conferentie georganiseerd. Daarbij werd onder andere door sprekers als Frits Bolkestein, Uri Rosenthal, Tom Brake (Kamerlid van de Britse LibDems) en Thierry Baudet gesproken. Het thema was *"Liberal Answers to Modern Migration and Integration Issues in Western Europe."* Pieter van de Stadt modereerde het debat. Dit evenement betekende het begin van een meerjarig programma hetgeen uiteindelijk zal resulteren in een publicatie en een slotconferentie over dit onderwerp in 2014.

"2012 is het jaar dat VVD Internationaal haar activiteiten heeft kunnen uitbreiden naar de Arabische regio. Hierdoor hebben we een grote bijdrage kunnen leveren aan de oprichting van het Arabische jongeren netwerk, Arab Spring Youth Federation geheten. De jongeren die als eerste in opstand kwamen tegen de dictators verdienen dit liberale podium. De ontwikkeling van deze landen naar een regio waarin de democratie is gevestigd en de mensenrechten worden gerespecteerd, is natuurlijk nog wel een zaak van heel lange adem."

- Pieter van de Stadt, Internationaal Secretaris

10.1 MATRA

Sinds 1994 neemt de VVD deel in het MATRA-programma. Dit programma richt zich op capaciteitsopbouw van liberale zusterpartijen in de buurstaten van de Europese Unie door middel van trainingen en kennisoverdracht. Dit programma wordt gefinancierd door het ministerie van Buitenlandse Zaken. Door het MATRA-programma kan de VVD met liberale partijen samenwerken in verschillende landen.

In 2012 heeft VVD Internationaal meer dan vijftig projecten uitgevoerd in bovenstaande landen. Dankzij de inzet van een groot aantal vrijwilligers, heeft VVD Internationaal via trainingen en seminars in het afgelopen jaar meer dan duizend liberale politici weten te bereiken.

VVD Internationaal concentreert zich in alle regio's op het tot stand brengen van regionale samenwerking. Alleen door samenwerking tussen landen en politieke partijen in een regio is duurzame economische en maatschappelijke ontwikkeling te bereiken. In de Balkan heeft VVD Internationaal vanaf het begin de liberalen uit Bosnië-Herzegovina, Servië, Kroatië, Kosovo, Macedonië en Montenegro gesteund in het opzetten van een liberaal netwerk, 'LIBSEEN' geheten, wat staat voor Liberal South East European Network. Het doel is om minimaal twee keer per jaar een groot congres te organiseren waar liberalen uit de regio samenkomen om te discussiëren over gemeenschappelijk problemen en gemeenschappelijke aanpak. Hiermee zijn de liberalen de eerste in de regio en zijn daarmee het leidend voorbeeld voor andere politieke stromingen. Ook komen de politiek leiders van de liberale partijen tweemaal per jaar bij elkaar om de regionale politieke actualiteit te bespreken.

Ook in de Kaukasus ondersteunt de VVD regionale samenwerking. In 2012 heeft de VVD projecten uitgevoerd met liberale deelnemers uit Azerbeidzjan, Georgië, Zuid-Ossetië, Abchazië en Armenië. De trainingen richtten zich voornamelijk op het liberalisme. In de Kaukasus zijn partijen voornamelijk georganiseerd rondom de partijleider en niet zozeer gebaseerd op ideologieën. Er is dan ook grote behoefte aan trainingen over politieke ideologieën. VVD Internationaal's politieke zusterpartij in Georgië, Republican Party of Georgia (RPG) is na een afwezigheid van vier jaar, mede dankzij de steun van VVD internationaal, teruggekeerd in het parlement, RPG maakt zelfs deel uit van de regering. In Wit-Rusland heeft de VVD de oppositie ondersteund, voornamelijk via een liberaal wetenschappelijk bureau. Direct werken met een politieke partij is zeer moeilijk, aangezien dit verboden is in het land. Toch weet de VVD met haar projecten een grote groep van de oppositie in Wit-Rusland te trainen. VVD Internationaal blijft de liberale oppositie ondersteunen in een poging een democratie te creëren in dit land.

In het jaar 2012 werd ook gestart met activiteiten in de Arabische wereld. Naar aanleiding van de Opstanden in de Arabische wereld is het MATRA-Programma uitgebreid met een vijftal landen. VVD heeft projecten opgezet in Jordanië, Tunesië, Libië en, meest succesvol, in Marokko. In Marokko zijn met meerdere politieke partijen projecten neergezet. Liberalen vertegenwoordigen pakweg een kwart van het electoraat waarbij de nieuwe partnerpartijen een rijke historie achter zich hebben. Met de hulp van de VVD hopen we deze liberalen een nog betere toekomst te realiseren, zeker nu zij vrijhandelsakkoorden hebben gesloten met de Europese Unie. In Libië en Tunesië is geïnvesteerd in banden met de liberalen middels de organisatie van enkele trainingen. Naast een nationale focus zijn er ook regionale activiteiten ontplooid. De oprichting van de Arab Spring Youth Federation was daarvan het beste voorbeeld. Een platform dat jongeren uit het hele Midden-Oosten de mogelijkheid biedt hun stem te laten horen.

10.2 ALDE

De naam van de Pan Europese liberale partij ELDR is dit jaar, tijdens het partijcongres in Dublin veranderd in ALDE. Hierdoor wordt het verband tussen de ALDE groep in het Europees Parlement en de ALDE partij benadrukt.

Op 10 en 11 mei 2012 vond in Yerevan, Armenië de ALDE Council Meeting plaats. Namens de VVD waren onder andere internationaal secretaris Pieter van de Stadt en voorzitter van de partijcommissie Europese Zaken Jan Kees Wiebenga aanwezig. Tijdens de Council Meeting stonden er een aantal

belangrijke onderwerpen op het programma. Onder meer de situatie op (Noord-)Cyprus en het internationale raamwerk voor wapenhandel werd besproken. Bovendien werd er, met steun van de VVD, een resolutie aangenomen waarin het belang van begrotingsdiscipline van Europese lidstaten werd benadrukt als voorwaarde voor duurzame groei in de toekomst.

Van 8 tot 10 november 2012 vond het jaarlijkse ALDE congres plaats, ditmaal in Dublin, Ierland. Het thema van het congres was "A liberal roadmap to energy transition". De VVD diende zeven amendementen in op de themaresolutie met als voornaamste strekking dat het principe van subsidiariteit op het gebied van energiewetgeving moet worden gewaarborgd. De meeste van deze amendementen werden ongewijzigd aangenomen. Een ander belangrijk punt op de agenda was de naamswijziging van de ELDR naar ALDE, de overgrote meerderheid van de leden was het eens met dit voorstel aangezien dit het verband tussen de ALDE groep in het Europees Parlement en de ALDE partij duidelijker maakt. Onder leiding van Jan Kees Wiebenga kon de VVD veertien delegatieleden afvaardigen waarvan veel op vrijwillige basis. De VVD heeft deze delegatieleden nodig om al haar stemmen te gebruiken, daarnaast is het enthousiasme van al deze vrijwilligers een mooie stimulans voor het werk van VVD Internationaal.

10.4 ALDE-groep Uitwisseling Lokale Politici

Van 1 tot 5 juni 2012 vond een door ELDR gefinancierde uitwisseling plaats tussen lokale politici van de VVD en de Croatia's Peoples Party (HNS). De uitwisseling stond in het teken van toekomstige samenwerking op lokaal niveau. Ondanks het feit dat Kroatië in 2013 toetreedt tot de Europese Unie, zien beide partijen het belang om de bestaande contacten te onderhouden en de uitwisseling van kennis en ervaring te verbeteren, teneinde wederzijdse economische en maatschappelijke ontwikkeling te stimuleren. Met het project werd uitbreiding van samenwerking op nationaal niveau, naar coöperatie op regionaal en lokaal niveau beoogd. Ten gevolge hiervan krijgen lokale politici uit beide landen de kans om van elkaar te leren en lange- termijn relaties met wederzijds voordeel, op te bouwen.

Tijdens de 5- daagse ontmoeting passeerden regionaal belangrijke politieke vraagstukken de revue. Veel besproken thema's waren vrouwenrechten en homorechten. Daarnaast deelden de partijen hun zorg over de investeringentekorten en de noodzaak voor een verbetering van het toerismebeleid. Op het Kroatische Ministerie van Buitenlandse Zaken benadrukten Ministers Vesna Pusić (Buitenlandse Zaken) en Andrea Zlatar Violic (Cultuur) nogmaals de draagwijdte van samenwerking tussen Nederland en Kroatië na toetreding van Kroatië tot de EU. Ook zij suggereerden investeren in het versterken van bilaterale betrekking tussen gemeenten uit beide landen.

10.5 European Liberal Forum (ELF)

Sinds 2007 is de VVD lid van het 'European Liberal Forum' (ELF), de overkoepelende organisatie voor liberale Europese stichtingen. In 2012 heeft VVD Internationaal financiering toegewezen gekregen voor een conferentie over immigratie en integratie, VVD internationaal organiseerde deze conferentie in samenwerking met de Deense organisatie SILBA en het Zweedse FORES.

Op zaterdag 13 oktober vond deze conferentie plaats. Liberalen uit heel Europa hadden de kans elkaar ontmoeten om te discussiëren over "Een liberale visie op integratie en immigratie in West Europa". Aanwezig waren onder meer Minister van Buitenlandse Zaken Uri Rosenthal, voormalig Eurocommissaris Frits Bolkestein, Hans van Baalen, VVD delegatieleider in het Europees Parlement en voorzitter van de Liberale Internationale, Cora van Nieuwenhuizen, woordvoerder migratie, immigratie en asiel in de Tweede Kamer en Tom Brake, woordvoerder Home Affairs in het Britse Parlement.

De conferentie werd gekenmerkt door levendig debat waarin de pijlen gericht waren op migratie naar West-Europa, d.w.z. Engeland, Denemarken en Nederland, en waarin uitdagingen aan de orde kwamen, zoals de gebrekkige grenscontrole op de grens van Griekenland en Turkije en de toekomst van het Schengenverdrag. Daarnaast werd gediscussieerd over de integratie van minderheden in stedelijk gebied. Veel gehoorde argumenten waren de nadruk op taalbeheersing, werkgelegenheid en onderwijs.

Over alle onderwerpen werd door sprekers en deelnemers met passie gedebatteerd. Daarnaast werden 'best practices' uit verschillende landen uitgewisseld en pogingen gedaan om liberale antwoorden te vinden voor de kansen en uitdagingen die immigratie en integratie biedt. Deze ELF Conferentie maakt deel uit van een meerjarenprogramma en zal een vervolg krijgen in 2013.

10.6 Liberal International (LI)

De Liberale Internationale (LI) is de wereldwijde overkoepelende organisatie van liberale partijen. Sinds haar oprichting in 1947 is LI een belangrijk netwerk geworden voor de promotie van het liberale gedachtegoed, het ondersteunen van liberale partijen en het uitdragen van de beginselen van een liberale democratie. Hoewel de liberale beginselen in elk land of werelddeel een andere invulling krijgen, zijn er een aantal zaken die alle liberale partijen van over de hele wereld bindt; het respecteren van mensenrechten, vrije en eerlijke verkiezingen, rechtvaardigheid, tolerantie, duurzaamheid, een vrije markt economie en vrije handel. In 2012 zijn rond de 90 partijen lid van LI, waarvan 62 het volledige lidmaatschap bezitten. De overige partijen beschikken over de 'Observer Status'. Deze partijen zijn gerechtigd deel te nemen aan alle LI activiteiten, maar bezitten geen stemrecht. De gevolgen van de opstanden in de Arabische wereld leiden tot een toename in het aantal aanvragen van nieuwe liberale partijen om toe te treden tot LI, hetgeen een goede ontwikkeling is voor het liberalisme. VVD delegatieleider in het Europees Parlement, Hans van Baalen, is voorzitter van LI. LI komt eens in de 6 maanden samen en elke 18 maanden vindt er een congres plaats.

De 188^e vergadering van het Executive Committee (EC) van LI vond plaats op 30 en 31 maart te Barcelona, Spanje. Het thema was de eerste verjaardag van de "Arabische Lente." De gedelegeerden namen een urgente resolutie aan, ingediend door onder andere de VVD, betreffende gewelddadige gebeurtenissen in Georgië. Tijdens de EC was er ook veel aandacht voor een bijeenkomst van het Human Rights Committee, dat het thema: "*Strong Women as a Force for Change: the Arab Spring and Beyond*" behandelde.

Het 59^e Congres van de Liberale Internationale vond plaats in Ivoorkust, Abidjan, van 17 tot 21 oktober 2012. Meer dan 150 gedelegeerden en gasten van over de hele wereld kwamen hier bijeen en debatteerden over het centrale thema '*Promoting Private Investment, Enhancing Social responsibility*'. Hans van Baalen werd herkozen voor een derde termijn als voorzitter van LI.

Ook voor de Liberale Internationale Groep Nederland (LIGN) stond in het jaar 2012 weer menig evenement op het programma. Zo ontving het bestuur van de LIGN uitnodigingen van de ambassades van Cyprus en Argentinië waar de leden van de LIGN warm werden onthaald door de ambassadeurs en toonaangevende sprekers. Een andere interessante activiteit was een debatavond met een vijftal vooraanstaande Egyptische politici die in Nederland te gast waren op uitnodiging van VVD internationaal. In 2012 trad woordvoerder Buitenlandse Zaken Han ten Broeke toe tot het bestuur van LIGN.

11. POLITIEK

11.1 VVD-Eerste Kamerfractie

Bij de aanvang van het verslagjaar bestond de VVD-fractie uit de volgende 16 leden:

- De heer mr. H.G.J.M. (Henk) Beckers
- De heer mr. W.L.J. (Willem) Bröcker
- Mevrouw mr. A. (Ankie) Broekers-Knol
- Mevrouw prof.dr. H.M. (Heleen) Dupuis
- Mevrouw mr.dr. A.W. (Anne-Wil) Duthler
- De heer mr. G.J.(Fred) de Graaf
- De heer mr. F.H.G. (Frank) de Grave
- De heer drs. L.M.L.H.A. (Loek) Hermans
- Mevrouw W.H. (Helmi) Huijbregts-Schiedon
- De heer F.E.(Frank) van Kappen, generaal-majoor der mariniers (b.d.)
- Mevrouw prof.mr.dr. E.M. (Liesbeth) Kneppers-Heijnert
- De heer drs. M.A.J. (Menno) Knip
- De heer J.F.B.(Jos) van Rey
- De heer prof.dr.ing. S. (Sybe) Schaap
- De heer mr. J.M. (Koos) Schouwenaar
- De heer mr. B.J. (Ben) Swagerman.

Fractie voorzitter Loek Hermans

Het fractiebestuur is als volgt samengesteld:

- De heer drs. L.M.L.H.A. Hermans, voorzitter
- Mevrouw W.H. Huijbregts-Schiedon, vice-voorzitter
- Mevrouw mr. dr. A.W. Duthler, secretaris/penningmeester

Fractie voorzitter Loek Hermans

**Voorzitter der Eerste Kamer
Fred de Graaf**

Het voorzitterschap van de Eerste Kamer wordt sinds 28 juni 2011 bekleed door VVD-fractielid mr. G.J. de Graaf.

Op 23 oktober trad de heer J.F.B. van Rey op eigen verzoek terug als lid van de Eerste Kamer. Hij werd opgevolgd door prof.dr J.A. Bruijn. Na het aantreden van de heer Bruijn kent de Eerste Kamerfractie de volgende indeling in fractiecommissies:

- **Binnenlandse Zaken en de Hoge Colleges van Staat / Algemene Zaken en Huis der Koningin (BZK/AZ)**
Mevrouw W.H. Huijbregts-Schiedon (coördinator), mevrouw mr.dr. A.W. Duthler, drs. L.M.L.H.A. Hermans, F.E. van Kappen en mr. J.M. Schouwenaar.
- **Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingssamenwerking (BDO)**
F.E. van Kappen (voorzitter/coördinator), drs. M.A.J. Knip, mevrouw mr. A. Broekers-Knol, mr. W.L.J. Bröcker.
- **Economische Zaken (EZ)**
Mevrouw prof.mr.dr. E.M. Kneppers-Heijnert (voorzitter/coördinator), prof.dr.ing. S.Schaap, mevrouw W.H. Huijbregts-Schiedon, mr. W.L.J. Bröcker, mr. H.G.J.M. Beckers.
- **Europese Zaken (EUZA)**
Mevrouw mr. A. Broekers-Knol (coördinator), prof.dr. J.A. Bruijn, mr. M.A.J. Knip, mr. B.J. Swagerman.
- **Financiën (FIN)**
Mr. F.H.G. de Grave (vice-voorzitter, coördinator), mr. W.L.J. Bröcker, prof.dr. J.A. Bruijn, mr. M.A.J. Knip.
- **I&A/ JBZ-raad**
Mr. B.J. Swagerman (coördinator), mevrouw mr. A. Broekers-Knol, mr. J.M. Schouwenaar, Mevrouw mr. A.W. Duthler.
- **Infrastructuur, Milieu en Ruimtelijke Ordening (IMRO)**

Mevrouw W.H. Huijbregts-Schiedon (vice-voorzitter/coördinator), prof.dr.ing. S.Schaap, mr. J.M. Schouwenaar, mevrouw mr. A.W. Duthler, drs. L.M.L.H.A. Hermans.

- **Koninkrijksrelaties (KOREL)**
F.E. van Kappen (coördinator), mr. H.G.J.M. Beckers, mr. G.H.G. de Grave, mr. B.J. Swagerman.
- **Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW)**
Mevrouw prof.dr. H.M. Dupuis (coördinator), prof.dr. J.A. Bruijn, prof.dr.ing. S. Schaap, mevrouw mr. A.W. Duthler.
- **Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW)**
Mevrouw prof.dr. E.M. Kneppers-Heijnert (coördinator), mr. H.G.J.M. Beckers, mr. F.H.G. de Grave, mr. B.J. Swagerman.
- **Veiligheid en Justitie (V&J)**
Mevrouw mr. A. Broekers-Knol (voorzitter/coördinator), mevrouw mr. A.W. Duthler, mr. B.J. Swagerman, mr. M.A.J. Knip, mevrouw prof.dr. E.M. Kneppers-Heijnert.
- **Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS)**
Mevrouw prof.dr. H.M. Dupuis (vice-voorzitter/coördinator), mr. F.H.G. de Grave, mr. H.G.J.M. Beckers, mr. W.L.J. Bröcker, prof.dr. J.A. Bruijn.
- **Verzoekschriften**
Mr. J.M. Schouwenaar (coördinator), mevrouw mr. W.H. Huijbregts-Schiedon.

De Eerste Kamerfractie vergadert elke dinsdagochtend; op die dag vinden ook de plenaire vergaderingen van de Eerste Kamer plaats, evenals de vergaderingen van de verschillende commissies. De fractie nodigt regelmatig voorzitters van kamercentrales en leden van het hoofdbestuur uit om (volgens een tevoren opgesteld schema) de vergaderingen van de fractie bij te wonen.

11.2 VVD-Tweede Kamerfractie

Samenstelling 19e fractie bij aanvang verslagjaar: 31 leden

Drs. S.A. Blok, Ch.B. Aptroot, mr. M. Azmani, W.I.I. van Beek, mevr. Y. Berckmoes-Duindam, mevr. mr. B.G. de Boer, A. Bosman, J.H. ten Broeke, mevr. dr. B.I. van der Burg, mevr. drs. I.S.H. de Caluwé, dr.mr. K.H.D.M. Dijkhoff, T. Elias, M.G.J. Harbers, mevr. J.A. Hennis-Plasschaert, drs. J. Houwers, drs. M.E. Huizing, ir. R.W. Leegte, B.C. de Liefde, mevr. W.J.H. Loddors, mevr. ir. A.W. Lucas-Smeerdijk, mevr. A. van Miltenburg, A. Mulder, mevr. mr. H. Neppéus, mevr. drs. C. van Nieuwenhuizen, mevr. A.H.M. Schaart, mevr. J.F. Snijder-Hazelhoff, mr. G.A. van der Steur, mevr. drs. K.C.J. Straus, mr. J. Taverne, mevr. drs. T. Venrooy-van Ark en E. Ziengs.

Samenstelling 20e fractie bij einde verslagjaar: 41 leden

mr. M. Azmani, Mevr. Y. Berckmoes-Duindam, Mevr. Mr. B.G. de Boer, A. Bosman, J.H. ten Broeke, mevr. dr. B.I. van der Burg, Mevr. drs. I.S.H. Caluwé, dr.mr. K.H.D.M. Dijkhoff, R.J. Dijkstra, drs. P.J. Duisenberg, T. Elias, M.G.J. Harbers, drs. J. Houwers, drs. M.E. Huizing, ir. R.W. Leegte, B.C. de Liefde, R.E. van der Linde, drs. P.J.M. Litjens, mevr. W.J.H. Loddors, mevr. ir. A.W. Lucas-Smeerdijk, mevr. A. van Miltenburg, A. Mulder, mevr. mr. H. Neppéus, mevr. drs. C. van Nieuwenhuizen, F. van Oosten, mr. S.C.C.M. Potters, mr. A.C.L. Rutte, mevr. A. Schut-Welkzijn, mr. G.A. van der Steur, mevr. drs. K.J. Straus, mr. J. Taverne, mevr. drs. O.C. Tellegen, M.S. van Veen, mevr. drs. T. Venrooy-van Ark, drs. M.L. Verheijen, mevr. drs. B. Visser, mevr. A. de Vries, drs. R. Vuijk, B. van 't Wout, E. Ziengs en H. Zijlstra.

Wijzigingen gedurende het verslagjaar:

- Op 19 september verlieten Ch.B. Aptroot, W.I.I. van Beek, mevr. J.F. Snijder-Hazelhoff en mevr. A.H.M. Schaart de fractie;
- Op 5 november verlieten M. Rutte, S.A. Blok, mevr. E.I. Schippers, F.H.H. Weekers, mevr. J.A. Hennis-Plasschaert en de heer F. Teeven de fractie om bewindspersoon te worden.

Samenstelling van het fractiebestuur van de 20e VVD Tweede Kamerfractie:

H. Zijlstra, voorzitter
Mevr. T. Venrooy-van Ark, vice-voorzitter
T. Elias, secretaris
Mevr. mr. H. Neppérus, penningmeester
M. Harbers, secretaris externe contacten
Mevr. drs. B. Visser, pm-coördinaat

Bijzondere fractiebijeenkomsten in het verslagjaar

- Op 16 januari kwam de fractie in Den Haag bijeen voor de bespreking van het komende jaar;
- Op 28 en 29 september vond het jaarlijkse fractieweekend plaats in Noordwijk.

Vergaderingen binnen de fractie

De fractie vergadert iedere dinsdagochtend, ter voorbereiding op de Kamerweek. Op de dinsdagmiddagen komt de fractie bijeen ter bespreking van een lange termijn thema en in het najaar ter bespreking van de deelbegrotingen. Het fractiebestuur vergadert in beginsel één keer per week. De fractiecommissies bepalen zelf de vergaderfrequentie.

Overige

- Zowel fractie als fractieleden ontvingen in toenemende mate enorme aantallen e-mails; de aantallen worden niet bijgehouden;
- De vergaderingen van partijcommissies, themabijeenkomsten en congressen van de partij werden door fractieleden bijgewoond.
- HB-leden en KC-voorzitters woonden roulerend de reguliere fractievergadering op dinsdagochtend bij.

Fractievoorzitter Halbe Zijlstra

Vice Fractievoorzitter Tamara Venrooy

Voorzitter der Tweede Kamer Anouchka van Miltenburg

11.2 VVD-Delegatie in het Europees Parlement

Hans van Baalen

Delegatieleider VVD Europees Parlement

- Algemene politieke leiding
- Lid van het bestuur van de ALDE-fractie
- Voorzitter van de delegatie voor de betrekkingen met Japan (D-JP)
- Lid van de Conferentie van delegatievoorzitters (CPDE)
- Lid van de Commissie Buitenlandse Zaken (AFET)
- Lid van de Commissie Veiligheid en Defensie (SEDE)
- Lid van de Delegatie voor de betrekkingen met de Verenigde Staten (D-US)
- Lid van de Delegatie voor de betrekkingen met Afghanistan (D-AF)

- Plaatsvervangend lid van de Commissie voor Industrie, Onderzoek en Energie (ITRE)

Algemeen

Als delegatieleider is Hans van Baalen verantwoordelijk voor de afstemming tussen de VVD-delegatie in het Europees Parlement, de VVD-fracties in de Eerste en Tweede Kamer, de partij en de VVD-bewindslieden. Hiertoe is hij aanwezig bij het wekelijkse Bewindspersonen Overleg (BPO), de vergaderingen van de Kerngroep (VVD-partijvoorzitter, fractievoorzitters Eerste Kamer, Tweede Kamer en het Europees Parlement), partijraden en andere relevante VVD-bijeenkomsten. Tevens woont Hans van Baalen op ad-hoc-basis de VVD-fractievergaderingen in de Eerste en Tweede Kamer bij. Van Baalen en premier Mark Rutte bereiden gezamenlijk de Europese Raden voor. Hierbij ligt het zwaartepunt op de stabilisatie van de euro. De coördinatie binnen de VVD-delegatie vindt plaats tijdens periodieke bijeenkomsten in de Straatsburgweek en wanneer noodzakelijk in Brussel.

Van Baalen publiceert regelmatig in de media. Zo opende hij in februari in de Volkskrant de discussie over de noodzaak om nationale parlementen een stem te geven in de Europese besluitvorming om de toekomst van de euro veilig te stellen.

In 2012 ontving de VVD-delegatie Stef Blok, fractievoorzitter van de VVD in de Tweede Kamer en diens fractie, evenals verschillende individuele Kamerleden en VVD-bewindslieden, onder wie minister Uri Rosenthal (Buitenlandse Zaken).

Specifieke aandachtspunten

Als lid van de commissies Buitenlandse Zaken, Veiligheidsbeleid en Defensie, richt Hans van Baalen zich intensief op de uitbreidingsdossiers. Zo is hij, onder meer, rapporteur namens de ALDE-fractie voor IJsland en is hij nauw betrokken bij de voortgangsrapportages over Turkije, Oekraïne en Wit-Rusland. Ook zet hij zich actief in voor de totstandkoming van vrijhandelsakkoorden tussen de Europese Unie en andere economische grootmachten. Hiertoe leidde hij een delegatie naar Colombia ten behoeve van het vrijhandelsakkoord tussen de EU en Colombia-Peru. Als voorzitter van de EP-Japan delegatie leidde hij verschillende delegaties naar Japan om een vrijhandelsakkoord tussen de EU en Japan te bevorderen. Als coördinator namens de ALDE-fractie in de commissie Veiligheid en Defensie, bepleit Van Baalen intensieve samenwerking tussen verschillende krijgsmachtonderdelen van de lidstaten, bijvoorbeeld op het gebied van piraterijbestrijding.

Als plaatsvervangend lid van de commissie Industrie, Onderzoek en Energie houdt hij zich bezig met de voorbereidingen op het innovatieprogramma Horizon 2020 van de Europese Commissie en consulteerde hij vertegenwoordigers van het Nederlandse bedrijfsleven (onder meer VNO-NCW, MKB Nederland, FME-CWM, de Rotterdamse Haven, GasUnie, KLM).

Hans van Baalen combineert zijn lidmaatschap van het Europees Parlement met het voorzitterschap van de Liberale Internationale. Tijdens het congres van de Liberale Internationale in oktober te Abidjan (Ivoorkust) werd hij herkozen als voorzitter. Hij treedt in dit kader vaak gezamenlijk op met ALDE-fractievoorzitter Guy Verhofstadt (Arabische Lente), en Graham Watson, voorzitter van de ALDE-partij.

Toine Manders

- Coördinator voor de Europese liberale fractie en lid van de wetgevende Commissie Interne Markt en Consumentenbescherming (IMCO)
- Plaatsvervangend lid van de wetgevende Commissie Milieu, Volksgezondheid en Voedselveiligheid (ENVI)
- Lid van de Parlementaire Vergadering van de EU en ACP-landen (Afrikaanse, Caribische, Stille Zuidzeelanden en Suriname)
- Plaatsvervangend lid van de Delegatie voor de betrekkingen met India (D-IN)

Als Coördinator van de Europese liberale fractie (ALDE) in de Interne Markt en Consumentenbescherming Commissie is hij eerste woordvoerder op alle hoofddossiers en verantwoordelijk voor de algemene politieke lijn van de ALDE op de interne markt. De interne markt is

de basis van onze economische samenwerking in Europa. Toine heeft zich beziggehouden met verscheidene stukken Europese wetgeving om de interne markt verder te verbeteren en protectionisme van landen die hun markt afschermen tegen te gaan. Daarnaast probeert Toine ervoor te zorgen dat ondernemers makkelijker kunnen ondernemen over de grens en de consument in Europa overal dezelfde bescherming geniet. Specifieke aandachtspunten in 2012 waren o.a. de digitale agenda, één energiemarkt in Europa, de nieuwe verbeterde aanbestedingsrichtlijn en verbetering van de Europese infrastructuur. In 2012 is Toine ook benoemd tot Rapporteur van het Europees Parlement om de invoer en export van voertuigen binnen de EU te vereenvoudigen door administratieve lasten weg te nemen en op die manier de markt voor voertuigen te liberaliseren. In 2013 is dit dossier afgerond en onderhandeld hij namens het Parlement met de lidstaten over het definitieve akkoord. Zowel binnen de VVD als daarbuiten probeert Toine het belang van de interne markt en economische samenwerking onder aandacht te brengen.

In de Commissie Milieu, Volksgezondheid en Voedselveiligheid zet Toine Manders zich in voor ambitieus én realistisch milieu- en volksgezondheidsbeleid. In 2012 pleitte Toine verschillende keren tegen overheidsinterventies in het Emissie Handelssysteem en zet hij zich in om samen met de Europese industrie te kijken naar ambitieuzere geluidsnormen en minder Co2 uitstoot voor motorvoertuigen voor de toekomst. Uitgangspunt daarbij is dat niet alleen de overheid opdraait voor alle milieukosten. Ook schreef hij mee aan het rapport over hoe de Europese energievoorziening in 2050 eruit zou kunnen zien.

Als lid van de EU-ACP Parlementaire Vergadering heeft Toine samen met toenmalig minister van Buitenlandse Zaken, Uri Rosenthal, de leiding genomen om Bouterse te boycotten bij een grote EU-ACP conferentie die in Suriname werd gehouden na aanneming van de omstreden amnestiewet. Daarnaast zet hij zich zowel richting India als de ACP-landen in voor betere controle op naleving van interne markt wetgeving en het tegen gaan van marktverstoring.

Jan Mulder

- Lid Begrotingscommissie (BUDG)
- Lid Commissie begrotingscontrole (CONT)
- Plaatsvervangend lid Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken (LIBE)
- Plaatsvervangend lid Bijzondere Commissie georganiseerde misdaad, corruptie en witwassen (CRIM)
- Plaatsvervangend lid Delegatie voor de betrekkingen met Wit-Rusland (D-BY)
- Plaatsvervangend lid Delegatie voor de betrekkingen met de Verenigde Staten (D-US)
- Plaatsvervangend lid Delegatie in de Parlementaire Vergadering Euronest (DEPA)

Ook in 2012 heeft Jan Mulder zich in het kader van de Meerjarenbegroting voor 2014-2020 en de begroting 2013, weer ingezet voor een zo zuinig mogelijke begroting waarbij aangegane verplichtingen dienen te worden gehonoreerd. Na vele en lange onderhandelingen over het Financieel Reglement waar Jan Mulder aan heeft deelgenomen namens de ALDE, is er hier een akkoord over bereikt. Door Liberale inzet is de controle op de besteding van Europese fondsen verbeterd.

De burgerlijke vrijheden, justitie en asiel en migratie

In 2012 is er een overeenkomst bereikt ten aanzien van de verordening om de verkoop van ingrediënten voor het maken van explosieven moeilijker moet maken, Daarmee is een eind gekomen aan een lange periode van intensief onderhandelen met de Raad. Het fabriceren van bommen is lastiger geworden in heel Europa.

Daarnaast is er hard gewerkt aan het zogenaamde Eurosur systeem. Dit operationele systeem zal de samenwerking versterken aan de Europese buitengrenzen om de toestroom van illegale migranten te beperken, de grensoverschrijdende criminaliteit aan te pakken en te voorkomen dat er zoveel mensen verdrinken in de Middellandse Zee. Een vrije Schengenzone kan immers alleen goed werken als er een sterk en gezamenlijk buitengrenzenbeleid gevoerd wordt.

In oktober is Jan Mulder, als hoofd van een delegatie van het EP, naar Griekenland geweest om te zien hoe de Grieken de grenzen controleren en asielzoekers opvangen.

Verder zijn de onderhandelingen gestart met de Raad ten aanzien van intra corporate transferees (de zogenaamde kennismigranten in dienst van internationale bedrijven) en de seizoenswerkers.